

Toimintakertomus vuodelta 2011

Sosialidemokraattinen
eduskuntaryhmä

LUKIJALLE	2
RYHMÄN JÄSENET 19.4.2011 PÄÄTTYNEELLÄ VAALIKAUDELLA	3
RYHMÄN JÄSENET 31.12.2011	3
RYHMÄN JÄRJESTÄYTYMINEN JA KOKOUKSET	3
MINISTERIVALINNAT	4
RYHMÄN LAUSUNNOT JA KANNANOTOT	4
RYHMÄN JÄSENTEN TEKMÄT ALOITTEET JA KYSYMYKSET	6
RYHMÄPUHEENVUOROT ERI KESKUSTELUISSA	6
KATSAUS VALIOKUNNISSA KÄSITELTYIHIN ASIOIHIN	7
Suuri valiokunta	7
Perustuslakivaliokunta	7
Ulkoasiainvaliokunta	8
Valtiovarainvaliokunta	9
Tarkastusvaliokunta	13
Hallintovaliokunta	14
Lakivaliokunta	14
Liikenne- ja viestintävaliokunta	15
Maa- ja metsätalousvaliokunta	16
Puolustusvaliokunta	16
Sivistysvaliokunta	17
Sosiaali- ja terveysvaliokunta	18
Talousvaliokunta	18
Tulevaisuusvaliokunta	20
Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta	20
Ympäristövaliokunta	20
RYHMÄTOIMISTON HENKILÖKUNTA	21
RYHMÄN INFORMAATIO JA TILAISUUDET	22
AVUSTAJAT	22
LIITTEET	22
31.12.2011 RYHMÄN JÄSENTEN HALLINTONEUVOSTOJÄSENYYDET JA NIIHIN VERRATTAVAT LUOTTAMUSTEHTÄVÄT (Ryhmän valitsemia)	22
RYHMÄN JÄSENTEN EDUSKUNNAN VALIOKUNTAJÄSENYYDET SEKÄ MUIDEN ELINTEN KOTIMAISET JA KANSAINVÄLISET SOS. DEM. JÄSENYYDET	23

LUKIJALLE

Vuodet eivät ole veljiä keskenään, eivätkä vaalikaudet. Vuonna 2011 vaihtui vaalikausi ja sen myötä eduskuntaryhmän asema oppositiosta hallitusvastuuseen. Muutoinkin vuosi oli tapahtumarikas ja värikäs.

Vuoden alkua leimasi vaalityö, jossa valmistauduttiin huhtikuussa käytäviin eduskuntavaaleihin. Vaalityötä tehtiin kampanja-teemalla työn ja oikeudenmukaisuuden puolesta. Vaaleja edeltävien viimeisten viikkojen aikana gallupluvut onnistuttiin ylittämään ja puolue saavutti Jutta Urpilaisen johdolla historian alhaisimmasta tuloksesta (19,1 % annetuista äänistä) huolimatta toiseksi suurimman puolueen aseman. edustajaluku supistu kolmella 42:een. Moni kokenut konkari ei asettunut enää ehdolle ja uusia tuli tilalle.

Ryhmä valitsi järjestäytymiskokouksessaan huhtikuussa keskuudestaan puheenjohtajakseen Jouni Backmanin Etelä-Savosta, ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi Sirpa Paateron Kymestä ja toiseksi varapuheenjohtajaksi Johanna Ojala-Niemelän Lapista.

Eduskuntavaaleissa suurimman puolueen puheenjohtajan Jyrki Kataisen johdolla käydyt hallitustunnustelut ja neuvottelut olivat monivaiheiset. Perussuomalaisten jättäytyttyä pois neuvotteluista Säätytalolle kutsuttiin kuusi puoluetta, mukaan lukien SDP. Poikkeuksellisen pitkien ja hankalien neuvottelujen jälkeen kesäkuussa 2011 maahan saatiin lopulta laajapohjainen hallitus. Sen ohjelmassa oli onnistuneiden hallitusohjelmaneuvotteluiden seurauksena vahva sosialidemokraattinen kädenjälki.

Sosialidemokraatit saivat Kokoomuksen lailla kuusi ministerin paikkaa. Puolueenpuheenjohtaja Jutta Urpilaisesta tuli valtionvarainministeri, Erkki Tuomiojasta ulkoministeri, Jukka Gustafssonista opetusministeri, Lauri Ihalaisesta työministeriksi, Maria Guzenina-Richardsonista peruspalveluministeri ja Krista Kiurusta asunto- ja viestintäministeri.

Keväällä toimiston hengetär Leena Nivalainen siirtyi eläkkeelle. Ja kesällä pääsihteeri Sisko Seppä nimitettiin Raha-automaattiyhdistyksen avustusjohtajaksi. Kesäkokouksessaan Porissa eduskuntaryhmä valitsi uudeksi pääsihteeriksi Jyrki Konolan. Ryhmäkanslian henkilöstössä tapahtui muutamia muitakin muutoksia ministerien erityisavustajien valintojen sekä ryhmäkansliamalliin siirtymisen valmistelun myötä.

Syksyllä politiikka kiertyi yhä uudelleen talouskysymyksiin: julkisen talouden kestävyys ja rakenteiden ajanmukaisuus, maailman ja Euroopan talouskriisi, valtion ensi vuoden budjetti jne. Tässä toimintakertomuksessa kuvataan tarkemmin mielenkiintoisen vuoden tapahtumia.

Helsingissä 1.3.2012

Jyrki Konola
Pääsihteeri

RYHMÄN JÄSENET 19.4.2011 PÄÄTTYNEELLÄ VAALIKAUDELLA

Ryhmässä oli 45 kansanedustajaa, joista naisia 23 ja miehiä 22 Koko ryhmän keski-ikä oli 52, naisten 45 ja miesten 60 vuotta.

Matti Ahde	Anneli Kiljunen	Tuula Peltonen
Marko Asell	Krista Kiuru	Raimo Piirainen
Maarit Feldt-Ranta	Valto Koski	Kari Rajamäki
Tarja Filatov	Johannes Koskinen	Tero Rönni
Jukka Gustafsson	Marjaana Koskinen	Matti Saarinen
Maria Guzenina-Richardson	Risto Kuisma	Jouko Skinnari
Eero Heinäluoma	Miapetra Kumpula-Natri	Jacob Söderman
Rakel Hiltunen	Merja Kuusisto	Katja Taimela
Susanna Huovinen	Lauri Kähkönen	Satu Taiveaho
Sinikka Hurskainen	Esa Lahtela	Erkki Tuomioja
Reijo Kallio	Reijo Laitinen	Jutta Urpilainen
Antti Kalliomäki	Päivi Lipponen	Pauliina Viitamies
Ilkka Kantola	Johanna Ojala-Niemelä	Pia Viitanen
Saara Karhu	Heli Paasio	Antti Vuolanne
Kimmo Kiljunen	Sirpa Paatero	Tuula Väättäin

RYHMÄN JÄSENET 31.12.2011

Huhtikuun 20. päivä toimintansa aloittaneessa ryhmässä oli 42 kansanedustajaa, joista naisia 27 ja miehiä 15 Koko ryhmän keski-ikä oli vuoden lopussa 43, naisten 45 ja miesten 55 vuotta.

Jouni Backman	Anneli Kiljunen	Tuula Peltonen
Eeva-Johanna Eloranta	Krista Kiuru	Raimo Piirainen
Maarit Feldt-Ranta	Johannes Koskinen	Kari Rajamäki
Tarja Filatov	Miapetra Kumpula-Natri	Matti Saarinen
Jukka Gustafsson	Merja Kuusisto	Kristiina Salonen
Maria Guzenina-Richardson	Suna Kymäläinen	Jouko Skinnari
Eero Heinäluoma	Jukka Kärnä	Katja Taimela
Rakel Hiltunen	Antti Lindtman	Hanna Tainio
Susanna Huovinen	Päivi Lipponen	Tytti Tuppurainen
Lauri Ihalainen	Riitta Myller	Erkki Tuomioja
Mikael Jungner	Merja Mäkisalo-Ropponen	Jutta Urpilainen
Ilkka Kantola	Johanna Ojala-Niemelä	Pauliina Viitamies
Saara Karhu	Heli Paasio	Pia Viitanen
Mika Kari	Sirpa Paatero	Tuula Väättäin

RYHMÄN JÄRJESTÄYTYMINEN JA KOKOUKSET

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä valitsi järjestäytymiskokouksessaan 21.4.2011 ryhmän puheenjohtajaksi kansanedustaja **Eero Heinäluoman**. Ensimmäiseksi varapuheenjohtajaksi valittiin kansanedustaja **Miapetra Kumpula-Natri** ja toiseksi varapuheenjohtajaksi kansanedustaja **Jukka Gustafsson**. Ryhmän työvaliokuntaan valittiin puheenjohtajiston lisäksi kansanedustajat **Anneli Kiljunen**, **Sirpa Paatero**, **Matti Saarinen** ja **Mika Kari**. Ryhmän ehdokkaaksi eduskunnan varapuhemieheksi nimettiin kansanedustaja **Jutta Urpilainen**. Nämä valinnat olivat voimassa siihen saakka, kunnes hallitus saatiin muodostettua.

22.6. pidetyssä kokouksessa ryhmä valitsi ryhmän puheenjohtajaksi Jouni Backmanin, I varapuheenjohtajaksi Sirpa Paateron ja II varapuheenjohtajaksi Johanna Ojala-Niemelän. Ryhmän työvaliokuntaan valittiin puheenjohtajiston lisäksi Mika Kari, Anneli Kiljunen, Päivi Lipponen, Merja Mäkisalo-Ropponen ja Tuula Väättäin.

Ryhmän ehdokkaaksi eduskunnan puhemieheksi valittiin Eero Heinäluoma.

Ryhmän tilintarkastajina toimivat **Martti Haapakoski** (KHT) ja **Raimo Piirainen**.

Eduskuntaryhmä kokoontui vuoden 2011 aikana 55 kertaa ja työvaliokunta 38 kertaa. Työvaliokunnan ja puoluejohdon kesäkokous pidettiin 15.-16.8. Rovaniemellä ja ryhmän kesäkokous 25.-26.8. Porissa.

MINISTERIVALINNAT

22.6.2012 SDP:n ministereinä aloittivat:

- Jutta Urpilainen, valtiovarainministeri
- Erkki Tuomioja, ulkoasianministeri
- Jukka Gustafsson, opetusministeri
- Lauri Ihalainen, työministeri
- Maria Guzenina-Richardson, peruspalveluministeri
- Krista Kiuru, asunto- ja viestintäministeri

RYHMÄN LAUSUNNOT JA KANNANOTOT

16.5.2011

Suomeen tarvitaan laajapohjainen ja vahva hallitus, joka sitoutuu työllisyyden parantamiseen ja eriarvoisuuden kasvun pysäyttämiseen. Vaalitulos edellyttää selvää muutosta hallituspolitiikkaan.

Sdp on valmis osallistumaan tällaisen uutta, kansakuntaa kokoavaa politiikkaa tekevän hallituksen ohjelmaa koskeviin neuvotteluihin työtä ja oikeudenmukaisuutta korostavan vaaliohjelmansa pohjalta ja esittää, että Vasemmistoliitto otetaan mukaan hallitusneuvotteluihin

Oikeusministeriön lainvalmisteluosastolle annettu lausunto 23.6.2011

Asia: Lausuntopyyntö OM 13/41/2010; Kansalaisaloitemenettely (OM Työryhmämietintö 21/2011)

Sosialidemokraattiselta eduskuntaryhmältä on pyydetty lausuntoa Kansalaisaloitetyöryhmän mietinnön "Kansalaisaloitemenettely" (Oikeusministeriön mietintöjä ja lausuntoja 21/2011) pohjalta laaditusta ehdotuksesta hallituksen esitykseksi kansalaisaloite-laista sekä laista viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi kansalaisaloitelaki, joka täydentäisi kansalaisaloitetta koskevaa perustuslain säännöstä. Laissa säädettäisiin aloitteen tekemiseen liittyvistä menettelyistä, kuten aloitteen muotovaatimuksista, vireillepanosta, allekirjoitusten keräämisestä ja vireillepanijan vastuista sekä viranomaisvalvonnasta. Ehdotuksen tavoitteena on luoda kansalaisaloitteen tekemistä varten joustavat, luotettavat ja käyttökelpoiset menettelyt sekä siten edistää ja tukea vapaata kansalaistoimintaa.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä pitää hyvänä sitä, että mahdollisuus valtiollisen kansalaisaloitteen tekemiseen lisää kansalaisten suoria vaikuttamiskeinoja yhteiskunnassa. Järjestelmän menettelylliset yksityiskohdat vaikuttavat kuitenkin siihen, millaisen aseman kansalaisaloite vaikuttamiskeinona tulevaisuudessa saa. Sosialidemokraatit pitävät tärkeänä, että aloitteen vireillepano ja allekirjoittaminen on kynnyksetöntä, jotta lain kansalaisten vaikuttamismahdollisuudet käytännössä parantuvat. Samalla on kuitenkin huolehdyttävä siitä, että järjestelmä on luotettava esimerkiksi allekirjoitusten aitouden varmistamisen suhteen.

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän mielestä oikeushenkilön ei tule voida toimia kansalaisaloitteen vireillepanijana. Tämä on perusteltua siksikin, että aloiteoikeus on perustuslaissa osoitettu äänioikeutetuille Suomen kansalaisille. Aloitteen tekijöiden nimien sekä yhteystietojen tulee mielestämme olla julkisia. Tämä seuraa jo siitä, että aloitteen vireillepanija ja tämän edustajaan kohdistuu lakiehdotuksessa useita toimintavelvoitteita ja vastuita. Tieto aloitteen vireillepanijasta voi myös olla aloitteen allekirjoittajalle tärkeä allekirjoituspäätökseen vaikuttava seikka.

Työryhmän mietintö sisältää eriävän mielipiteen, jossa vastustetaan vahvaa sähköistä tunnistautumista aloitetta allekirjoitettaessa. Eriävää mielipidettä on perusteltu sillä, että vahva sähköinen tunnistautuminen tarkoittaisi nykyteknologialla lähinnä maksullisten pankkitunnusten käyttöä. Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän mielestä vahva sähköinen tunnistautuminen on tarpeen, mikäli se on teknisistä syistä perusteltua jotta järjestelmän väärinkäytöksiltä kuten allekirjoitusten väärentämisiltä voidaan luotettavasti välttyä. Periaatteellisista syistä vahvaa tunnistautumista ei mielestämme tarvita. Kansalaisaloitteen allekirjoittaminen on kuitenkin esityksessä mahdollista myös paperimuotoisen kannatusilmoituksen kautta verkossa tapahtuvan allekirjoituksen sijaan.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä tukee edellä lausutuun huomioon kansalaisaloitteesta säätämistä työryhmän esityksen pohjalta.

Sdp:n eduskuntaryhmän kesäkokouksessa Porissa 25 - 26.8.2011 annettu kannanotto

Talousskasvua ja työllisyyttä on vahvistettava myös työmarkkinaratkaisuin

Valtiovarainministeriön talousarvioehdotuksen peruslinja on haasteellisessa tilanteessa oikea ja hallitusohjelman mukainen. Hallitusohjelman mukaisten sopeutustoimenpiteiden aloittaminen etupainotteisesti heti ensi vuoden alusta on perusteltua. Samalla on syytä pidättäytyä kaikista sellaisista lisätoimenpiteistä, jotka heikentäisivät muutoinkin epävakaa taloustilannetta.

Yhdessä sopeutustoimien kanssa pystytään vaalikauden aikana oikaisemaan edellisen hallituksen jäljiltä syntynyt velkaantumiskehitys. Kunta- ja palvelurakennemuutostusta tulee jatkaa tehostetusti nopealla aikataululla. Vain näin voidaan turvata kattavien ja laadukkaiden peruspalveluiden tarjonta ja saatavuus koko maassa.

Talouspolitiikan keskeisenä tavoitteena on oltava myönteisen talous- ja työllisyyskehityksen varmistaminen. Talouskehitystä vakauttavan työmarkkinaratkaisun tarve on juuri nyt suuri. Toivottavasti työmarkkinajärjestöt ovat omalta osaltaan valmiit löytämään ratkaisuja vakauden ja ennustettavuuden lisäämiseksi.

Pienituloisten toimeentuloa on parannettava

Hallitusohjelman mukaisten menosäästöjen ja veronkorostusten lisäksi on samanaikaisesti vahvistettava työllisyyttä sekä sosiaalista oikeudenmukaisuutta.

Köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen on aloitettava välittömästi. pienituloisten taloudellista asemaa vahvistamalla. Työttömyysajan toimeentuloa on kohennettava 100 eurolla kuukaudessa ensi vuoden alusta peruspäivärahan ja työmarkkinatukea nostamalla. Pienituloisten asemaa on samalla parannettava myös asumistuen tulorajoja korottamalla sekä toimeentulotuen perusosaa ja yksinhuoltajan toimeentulotukea korottamalla. Pienituloisten taloudellista asemaa helpotetaan nostamalla tuntuvasti perusvähennystä ja työtulovähennystä.

Nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyteen puututtava

Nuorten työttömyyden pitkittymiseen on puututtava heti. Jokaiselle nuorelle pitää taata yhteiskuntatakuulla mahdollisuus kolmessa kuukaudessa työttömyyden alkamisesta työ-, koulutus- tai harjoittelupaikkaan. Nuorisotyöttömyyden nollatoleranssin oli sosialidemokraattien yksi tärkeimmistä hallitusohjelmavoitoteista.

Pitkäaikaistyöttömyyden kasvu on pysäytettävä ja toteutettava hallitusohjelman mukaiset toimenpiteet.

Nuorten asemaa työmarkkinoilla on parannettava. On varmistettava, että voimassa olevia työehtosopimuksia ja lakeja noudatetaan myös nuorten työntekijöiden osalta.

Yritysten yhteisöverokevennyksen on parannettava yritysten työllistämisen, kasvu- ja investointimahdollisuuksia, eikä vain niiden omistajien voittoja.

Talousskasvun edellytyksiä tulee vahvistaa tukemalla rakentamista, perusteellisuutta ja uusia kasvualoja. Toimivat liikenneväylät, myös tietoliikenteen osalta, ovat kasvun ja työllisyyden kannalta keskeisiä.

Harmaan talouden torjunnan tehotoimet, vihdoinkin, ovat tervetulleita. Tehostuneen toiminnan ansiosta verotuloja voidaan lisätä ja edistää rehellistä yritystoimintaa sekä työntekoa.

Eduskunnan puhemiesneuvostolle 16.9.2011 annettu lausunto

Sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän lausunto puhemiesneuvoston lausuntopyyntöön 14.6.2011 budjettimenettelyn nykykäytännön kehittämisestä

Sosialidemokraattiselta eduskuntaryhmältä on pyydetty lausunto eduskuntaryhmien edustajista koostuneen työryhmän valmistelamista ehdotuksista budjettimenettelyn nykykäytännön kehittämiseksi. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä lausuu kantanaan seuraavaa:

Kehysmenettelyn nykykäytäntö on normaalioloissa liian raskas. Kehyspäätökset tehdään neljäksi vuodeksi ja siihen tehdään tarkistuksia vuosittain pääluokkien kesken, jotka käsitellään kunkin vuoden talousarvioesitysten yhteydessä. Hallituskausien puolivälitarkistusten yhteydessä muutokset voivat olla merkittävämpiä. Näin ollen on perusteltua, että vuosittain toistuvasta selontekomenettelystä voidaan siirtyä vaalien jälkeen ja vaalikauden puolivälitarkastelun yhteydessä annettaviin selontekoihin. Muina vuosina selonteko voidaan antaa pääministerin ilmoituksella.

Hallituksen esitysten antamisessa tulisi pyrkiä tasaisempaan esitysten antamiseen istuntokausien loppuruuhkien välttämiseksi. Muiden eduskunnalle annettavien asioiden kuin budjettilakien antamista tulisi ajoittaa aiempaa enemmän kevätistuntokaudelle. Budjettilakienkin antamisenettä eduskunnalle voidaan selvittää tiettyjen erityistapausten osalta. Tällaisia voivat olla hallitusohjelmassa selvästi sovitut menot aiheuttavat uudistukset.

Selvitys lakisääteisten ja harkinnanvaraisten menojen suhde talousarvion menoista voidaan tehdä budjettimenettelyä arvioineen työryhmän kannanoton pohjalta.

Pienryhmien asemaa voidaan arvioida ja kehittää siihen suuntaan, että vaalikauden alussa vaaleissa valituilla eduskuntaryhmillä on ainakin varajäsenpaikka suuressa valiokunnassa, ulkoasianvaliokunnassa ja valtiovarainvaliokunnassa.

Erikoisvaliokuntien budjettiesityksen käsittely pitää muuttaa harkiten. Nykyiset lausunnot ovat suhteellisen laajoja ja menettelyä voidaan kehittää siihen suuntaan, että lausunnoissa erikoisvaliokunnat esittäisivät lausunnon ohella kolme – viisi keskeistä ky-

symystä tiivistetyssä muodossa. Lausunnot syventävät ja antavat laajemman kuvan kunkin alueen yhteiskunnallisesta tilanteesta. Lausuntoa annettaessa erikoisvaliokuntien on syytä muistaa, että budjettimietinnön tekee valtiovarainvaliokunta.

Kannanotto työmarkkinaratkaisusta 13.10.2011

Hallituksen ponnistelu suomalaisten työllisyyden ja yritysten kilpailukyyn turvaamiseksi laaditun työmarkkinaratkaisun syntymiseksi on tuottanut tulosta. Kansainvälisen talouden kehityksen ennakoitavuus on heikko. Tähän tilanteeseen pitkä ja keskitetty sopiminen sopii hyvin.

Raamisopimus vahvistaa maamme kilpailukykyä ja palauttaa työelämän kehittämisen uralle, jossa asiat todella etenevät. Sopimuksen linjaukset palkansaaajien työurien pidentämiseksi ja työelämän laadun kehittämiseksi puuttuvat tulevaisuuden kannalta tärkeisiin asioihin. Mm. työpaikkakohtaiset ikäohjelmat, lomautettujen aseman parantaminen sekä työttömyysturvan selkeyttäminen ja muutosturvan kehittäminen luovat tulevaisuudenuskoa työpaikoilla. Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä arvostaa työmarkkinakeskusjärjestöjen vastuullista toimintaa.

Sosialidemokraattinen eduskuntaryhmä kiittää pääministeri Jyrki Kataisen hallitusta ja erityisesti valtiovarainministeri Jutta Urpilaista sinnikkäästä toiminnasta tässä työmarkkinaratkaisussa sekä vakuusasiassa. Hallituksen luja tahto hakea vakautta yhteistyön kautta ja vahva osaaminen työmarkkina-asioissa näkyy saavutetussa ratkaisussa. Näiden ratkaisujen jälkeen hallituksen on helpompi jatkaa työtään oikeudenmukaisemman ja avoimemman Suomen rakentamiseksi.

Eduskunnan työjärjestystä voidaan väljentää niin, että puhemiesneuvosto voi pitkälti päättää budjettimietinnön käsittelyssä noudatettavista menettelytavoista.

Selvitys äänestysmenettelyn keventämisestä osalta voidaan tehdä. Samassa yhteydessä pitäisi selvittää myös valtiovarainvaliokunnan äänestysmenettely. Menettelyä tulisi keventää niin, että mietinnön hyväksymisen yhteydessä äänestettäisiin vain niistä kohdista jotka ovat vastalauseissa. Niissä tapauksissa, joissa joku edustaja haluaa poiketa esityksistä, niin äänestettäisiin mietinnön kokonaisuudesta. Samassa yhteydessä pitäisi selvittää valiokunnan mietinnön esittelevän edustajan valinta. Tavoitteena pitää olla, että mietinnön esittelee aina valtiovarainvaliokunnan hallituspuolueisiin kuuluva puheenjohtaja tai muussa tapauksessa valtiovarainvaliokunta valitsisi esittelevän edustajan.

Oppositioyhmien näkyvyyttä on hyvä parantaa ja ehdotettu uudistus velvoittaisi oppositiopuolueet tekemään oman vaihtoehtobudjetin. Vaihtoehtobudjetteihin liittyvien lakialoitteiden yhteinen lähetekeskustelu jäntevöittää ja syventää eri talouspoliittisten linjausten keskustelua. Budjetin palautekeskustelun esittelypuheenvuorojärjestelmän pitäisimme nykykäytännön mukaisena, koska oppositioyhmien koot voivat vaihdella. Tällä hetkellä oppositiossa on kaksi suurta puoluetta, jolloin ehdotettu uudistus korostaisi liikaa suurimman oppositiopuolueen asemaa.

RYHMÄN JÄSENTEN TEKMÄT ALOITTEET JA KYSYMYKSET

Lakialoitteita ryhmämme jäsenet tekivät toimintavuoden 2011 aikana 9, talousarvioaloitteita 68, toimenpideoitteita 9 ja keskustelualoitteita yksi. Kirjallisia kysymyksiä sosialidemokraattisen eduskuntaryhmän kansanedustajat tekivät 88 kappaletta ja suullisia kysymyksiä 53. Suullisella kysymystunnilla sos.dem. kansanedustajat esittivät 11 kysymystä. Kaikki aloitteet ja kirjalliset kysymykset ovat luettavissa eduskunnan www.eduskunta.fi .

RYHMÄPUHEENVUOROT ERI KESKUSTELUISSA

Vuoden 2011 aikana pidettiin 12 ryhmäpuheenvuoroa. Kaikki ryhmäpuheenvuorot ovat luettavissa osoitteessa www.eduskunta.fi . Ryhmäpuheenvuorot ja niiden pitäjät olivat:

VUOSI 2011 / vaalikausi 2011 – 2014 (hallituksessa)

- Hallituksen esitys valtion talousarvioksi vuodelle 2012, palautekeskustelu; 14.12.2011, Kari Rajamäki
- Välikysymyskeskustelu euroalueen talouskriisiä koskevista ratkaisuista; 13.12.2011, Jouni Backman
- Valtioneuvoston selonteko valtiontalouden tarkistetuista kehyksistä vuosille 2012–2015; 24.11.2011, Sirpa Paatero
- Valtion vuoden 2012 talousarvioesityksen, vuoden 2011 kolmannen lisätalousarvioesityksen ja vuosien 2012 – 2015 kehyspäättöksen lähetekeskustelu; 10.10.2011, Johanna Ojala-Niemelä
- Välikysymyskeskustelu kuntauudistuksesta; 28.9.2011, Maarit Feldt-Ranta
- Pääministerin ilmoitus ajankohtaisesta taloustilanteesta; 8.9.2011, Jouni Backman
- Hallitusohjelmaa koskeva tiedonantokeskustelu ; 28.6.2011, Jouni Backman
- Valtioneuvoston tiedonanto eduskunnalle Portugalille annettavaa lainoitusta varten Euroopan rahoitusvakausvälineen varainhankinnalle myönnettävästä valtiontakauksesta; 24.5.2011; Eero Heinäluoma

VUOSI 2011 / vaalikausi 2007-2010 (oppositiossa)

- Hallituksen kannanotot Euroopan talouden vakauttamisneuvotteluissa; 15.3.2011, Eero Heinäluoma
- Pääministerin ilmoitus Euroopan talouden vakauttamisesta; 9.3.2011, Jutta Urpilainen

- Välikysymyskeskustelu: Tuloerojen kasvu ja verotuksen rakenne; 8.2.2011, Eero Heinäluoma
- Tarkastusvaliokunnan mietintö: Harmaan talouden katvealueet ; 3.2.2011, Jukka Gustafsson

KATSAUS VALIOKUNNISSA KÄSITELTYIHIN ASIOIHIN

Tähän toimintakertomukseen olemme valiokunnittain nostaneet esille osan asioista, joihin sosialidemokraattinen eduskuntaryhmän on esittänyt vastalauseen. Eri valiokuntien työmääristä saa jonkinlaisen käsityksen vertailemalla annettujen mietintöjen ja lausuntojen määriä. Vertailu ei anna täydellistä kuvaa työmääristä, koska esitykset ja selonteot, joista mietintöjä ja lausuntoja annetaan, ovat laajuudeltaan hyvin erilaisia.

Valiokuntien kaikki mietinnöt ja lausunnot löytyvät osoitteesta www.eduskunta.fi.

Suuri valiokunta

Valiokunta antoi vuoden 2011 aikana 9 lausuntoa ja yhden mietinnön.

Suuren valiokunnan puheenjohtajana toimi 22.6.2011 saakka kansanedustaja Erkki Tuomioja. Tuomioja oli aloittanut puheenjohtajana vaalikauden alussa. Tuomiojan siirryttyä vaalikauden vaihtumisen jälkeen ulkoasiainministeriksi, suuren valiokunnan puheenjohtajana aloitti 30.6.2011 kansanedustaja Miapetra Kumpula-Natri.

Suuren valiokunnan työskentelyä leimasi vuonna 2011 Euroopan velkakriisi, etenkin Kreikan ja Portugalin tukeminen, sekä tähän liittyvät EU:n pysyvään väliaikaiseen tukimekanismiin liittyvät päätökset Suomen osallisuudesta ja vastuista. Tähän liittyvä keskeinen asia oli talouspolitiikan koordinaation tahostamisen nk. ”sixpack” – paketti, eli kuusi Euroopan komission lainsäädäntöehdotusta Euroopan unionin ja euroalueen talouspolitiikan koordinaation tehostamiseksi. Lisäksi valiokunta käsitteli muun muassa energiatehokkuusdirektiiviä (esitetty valtioneuvoston kirjelmässä U 25/2011 vp), Euroopan unionin rahoituskehyksiä vuosille 2014-20 (esitetty valtioneuvoston kirjelmässä U 40/2011 vp) ja meriliikenteen polttoaineiden rikkipitoisuusvaatimuksia käsittelevää rikkidirektiiviä (esitetty valtioneuvoston kirjelmässä U35/2011 vp).

Velkakriisin selvittämiseen liittyen suuren valiokunnan ohjeistettavina kävivät vaalikauden vaihduttua etenkin valtiovarainministeri Jutta Urpilainen valtiovarainministereiden ministerineuvostojen (ECOFIN-neuvostojen) edellä, sekä pääministeri Jyrki Katainen Eurooppa-neuvostojen kokousten edellä.

Velkakriisin hoito oli hallitsevassa asemassa valiokunnan työssä. Tästä esimerkkinä, viisi yhdeksästä lausunnosta käsittelevät velkakriisin hoitoa.

SDP:n toiminta suuressa valiokunnassa velkakriisin suhteen on ollut linjassa suhteessa puolueen kantaan.

Euroopan velka- ja rahoituskriisin perusratkaisut Suomen osalta luotiin Vanhasen ja Kiviniemen hallitusten aikana 2010 alkaen. Tässä linjassa ei yritetty suojata tai rajata Suomen saatavia tai riskejä tuettavissa maissa. Samoin sijoittajien ja pankkien riskintoa tai vastuuta ei pyritty mitenkään realisoimaan.

Suhtauduimme oppositiossa myönteisesti kriisimaiden tukemiseen, mutta emme ehdoita. Ehtoina olivat ennen kaikkea vakuudet, sijoittajien ja pankkien vastuun toteutuminen sekä rahoitusmarkkinoiden pelisääntöjen muuttaminen. Kesällä 2010 ERVV:n puitesopimuksen hyväksymisen yhteydessä totesimme, että tulemme arvioimaan jokaisen tukipäätöksen sen perusteella miten asettamamme ehdot toteutuvat.

Vaalien jälkeen 2011 hallitusohjelmanneuvotteluissa saavutettiin SDP:n ja muiden hallituspuolueiden kesken yhteisymmärrys euroalueen kriisien hoitamisesta (hallitusohjelman liite 3). Linja pohjautui pitkälti SDP:n aiemmin esittämien näkemysten mukaiseksi ja Suomen ”piikki” suljettiin Portugalin tukemisen jälkeen. Hallituksen linjan keskeinen sisältö oli se, että mikäli jokin euromaa pyytää ERVV:ltä lainamuotoista tukea vielä Portugalin jälkeen, on Suomi valmis harkitsemaan tätä vain sillä ehdolla, että Suomi saa takausosuudelleen vakuudet kyseiseltä maalta. Tämä rajaa Suomen tosiasialliset vastuut enintään Portugalin ja sitä edeltävien ohjelmien hyväksymisen mukaiselle tasolle. Tätä linjaa SDP on tukenut myös suuressa valiokunnassa.

Perustuslakivaliokunta

Valiokunta on antanut seitsemän mietintöä ja 25 lausuntoa

Valiokunnan vastaavana toimi Jacob Söderman, joka oli myös valiokunnan varapuheenjohtaja vaalikauden 2007-2011 loppuun. Vaalikauden 2011 alkaessa valiokunnan vetovastuussa sen puheenjohtajana sekä valiokuntaryhmän veturina aloitti edustaja Johannes Koskinen.

Moniin hallitusten esityksiin saatiin valiokunnassa tapahtuvan käsittelyn perusteella perustuslain kannalta tarpeellisia muutoksia, eikä sosialidemokraattisten vastalauseiden tai eriävien mielipiteiden jättäminen ollut tarpeen. Lisäksi valiokunta hyväksyi perussuomalaisten vastalauseesta huolimatta lepäämässä olleen hallituksen ehdotuksen Suomen perustuslain muuttamisesta.

Valiokunta antoi mietinnön muun muassa:

Hallituksen esitys eduskunnalle kansalaisaloiteiksi ja laiksi viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain 24 §:n muuttamisesta (PeVM 6/2011 vp – HE 46/2011 vp).

Hallituksen esityksellä ehdotettiin säädettäväksi uusi kansalaisaloitelaki. Kansalaisaloite on uusi kansalaisten vaikuttamismahdollisuus valtiollisella tasolla. Esitykseen sisältyi myös ehdotus viranomaisten toiminnan julkisuudesta annetun lain muuttamisesta. Esitys liittyi perustuslain muutokseen, jonka mukaan vähintään viidelläkymmenellä tuhatta äänioikeutetulla Suomen kansalaisella on oikeus tehdä eduskunnalle aloite lain säätämiseksi sen mukaan kuin lailla säädetään. Ehdotetuilla laeilla toteutetaan perustuslaissa asetettu toimeksianto säätää kansalaisaloitteesta lailla. Kansalaisaloitteen vireillepanijana voi olla yksi tai useampi äänioikeutettu Suomen kansalainen. Vireillepanijan on nimettävä vähintään yksi edustaja ja varaedustaja, jotka toimisivat vireillepanijan puolesta menettelyn eri vaiheissa. Kansalaisaloitetta tukevat allekirjoitukset eli kannatusilmoitukset kerätään paperimuodossa tai sähköisesti tietoverkossa. Kannatusilmoitusten kerääminen tietoverkossa edellyttää niin sanottua vahvaa sähköistä tunnistamista.

Valiokunta antoi lausunnon muun muassa:

Valiokunta antoi useita lausuntoja Suurelle valiokunnalle koskien Valtioneuvoston kirjelmää luonnoksesta Euroopan vakausmekanismin perustamista koskevaksi valtiosopimukseksi (Euroopan vakausmekanismi) (PeVL 1/2011 vp- U 6/2011 vp) sekä sen muuttamisesta (PeVL 22/2011 vp – U 27/2011 vp ja PevL 27/2011 vp – U 27/2011 vp)

Valtiosopimuksella perustettiin Euroopan vakausmekanismi (EVM). Se on kansainvälinen rahoituslaitos, jonka jäseninä ovat euroalueeseen kuuluvat maat. EVM:n tehtävänä on hankkia varoja ja myöntää tukea jäsenelleen, jolla on vakavia rahoitusvaikeuksia tai jota tällaiset rahoitusvaikeudet uhkaavat.

Valtiosopimusluonnos liittyi Eurooppa-neuvoston 25 päivänä maaliskuuta 2011 tekemään päätökseen, jolla Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen 136 artiklaa täydennetään yksinkertaistettua muutosmenettelyä noudattaen lisäämällä siihen uusi 3 kohta. Sen mukaan euroalueen jäsenvaltiot voivat perustaa rahoitusvakausmekanismin turvaamaan koko euroalueen rahoitusvakautta.

Myöhemmin valtioneuvoston jatkokirjelmillä Sopimusluonnosta tarkistettiin EVM:n hallintoneuvoston päätöksentekomenettelyn niin sanotun hätätilamenettelyn osalta. Hätätilamenettelyssä käytettävä määräenemmistöpäätöksenteko rajattiin sopimusluonnoksessa vain rahoitustuen myöntämistä koskeviin päätöksiin. Lisäksi tuen antamisesta aiheutuvien riskien kattamiseksi siirrettäisiin sopimusluonnoksen mukaan varoja erilliseen hätätilarahastoon.

Valiokunta totesi aikaisempaa sopimusvalmistelua koskevassa lausunnossaan, että tuolloisen sopimusluonnoksen perusteella Suomen rahoitusvastuu saattaisi vastoin Suomen omaa kantaa kasvaa vakausmekanismin hallintoneuvoston määräenemmistöpäätöksellä - poikkeuksellisesti jopa siitä enimmäismäärästä, mitä se eduskunnan hyväksyttävän sopimuksen ja sen liitteiden nojalla olisi. Valiokunnan käsityksen mukaan tuolloin sopimusluonnokseen sisältynyt määräenemmistöpäätöksenteko vaikuttaisi kansalliseen suvereniteettiin ja eduskunnan budjettivaltaan siinä määrin, että sopimuksen hyväksyminen ja voimaansaattaminen kaavaillussa muodossa koskettaisi perustuslakia sen 94 §:n 2 momentissa ja 95 §:n 2 momentissa tarkoitetussa mielessä (PeVL 22/2011 vp s. 2/II).

Myöhemmin valiokunta totesi sopimuksen muuttamista koskevassa lausunnossaan, että sopimuksen uusi muotoilu poistaa yksiselitteisesti mahdollisuuden korottaa jäsenvaltion rahoitusvastuuta määräenemmistöpäätöksellä rajatessaan hätätilamenettelyssä tehtävät päätökset vain 13-18 artikloissa tarkoitettuun rahoitusapuun. Sopimuksen 10 ja 11 artiklassa tarkoitettut päätökset vakausmekanismin peruspääoman ja sen merkinnässä käytettävän jakoperusteen muutoksista tehdään sopimusluonnoksen mukaan aina yksimielisesti. Lisäksi hätätilamenettelystä aiheutuvia riskejä vastaan suojautuminen erillisellä hätätilarahastolla rajaa edelleen osaltaan Suomen vastuita sellaisessa tilanteessa, että Suomi olisi äänestänyt rahoitusapua vastaan. Ottaen huomioon sen, että vakausmekanismin toiminnassa voi olla kyse poikkeuksellisen merkittävistä rahoitusvastuista, on myös hätätilarahastoa koskevalla sääntelyllä merkitystä eduskunnan budjettivallan turvaamisessa. Valiokunta katsoo edellä todetuista perusteista, ettei sopimusluonnos enää ole päätöksentekomenettelyä koskevilta osin valiokunnan edellisessä lausunnossa todetulla tavalla ongelmallinen Suomen täysivaltaisuuden ja eduskunnan budjettivallan kannalta. (PeVL 25/2011 vp).

Ulkoasiainvaliokunta

Valiokunta on antanut 2 mietintöä ja 3 lausuntoa.

Valiokuntavastaava ennen 17.4. vaaleja oli Eero Heinäluoma ja vaaleista lähtien Jouni Backman.

Valiokunta antoi kaksi mietintöä:

Jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen hyväksymisestä (UaVM 2/2011 vp - HE 15/2011 vp).

Valiokunta piti johdonmukaisena, että Suomi liittyy Ottawan sopimukseen eduskunnan hyväksymien aiempien linjausten mukaisesti, mutta katsoi, että kansallisen puolustuksen uskottavuuden kannalta on välttämätöntä, että jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseen tarkoitetut ohjelmat toteutetaan puolustusmenojen leikkaamisesta huolimatta.

Euroopan yhteisöjen ja niiden jäsenvaltioiden sekä Serbian tasavallan välisen vakautus- ja assosiaatiosopimuksen hyväksymisestä (UaVM 1/2011 vp - HE 9/2011 vp).

Valiokunnan mukaan sopimuksella voidaan edistää osapuolten yhteistyötä useilla aloilla, jotka ovat omiaan saamaan aikaan myönteisiä yhteiskunnallisia vaikutuksia Serbiassa, mutta korosti Länsi-Balkanin integraatioprosessin EU:iin edellyttävän, että maat toteuttavat uudistuksia ja sitoutuvat EU:n velvoitteisiin.

Valiokunta antoi kolme lausuntoa:

Valtioneuvostolle Suomen osallistumisesta YK:n UNIFIL-operaatioon Libanonissa (UaVL 2/2011 vp - UTP 16/2011 vp).

Valiokunta puolsi Suomen osallistumista operaatioon ja totesi korostaneensa johdonmukaisesti, että vastuun kantaminen kansainvälisestä turvallisuudesta on Suomen turvallisuuspoliittisen linjan mukaista. Valiokunta huomautti, että sen hetkinen sotilaallinen osallistumistasomme ei vastannut kokonaisvaltaisen lähestymistavan periaatetta eikä poliittista tahtotilaa, ja että osallistuminen UNIFIL-operaatioon nostaisi Suomen kokonaisosallistumisen tasoa ja vahvistaisi Suomen tukea YK:n kriisinhallintatoiminnalle. Hallituksen selvitystä riskianalyysistä ja voimankäyttövaltuuksista valiokunta ei pitänyt riittävänä ja viittasi aikaisempiin kantoihinsa riskianalyysin ja riittävän valmistelun tärkeydestä.

Suurelle valiokunnalle sopimuksesta talousunionin vahvistamisesta (UaVL 3/2011 vp - E 122/2011 vp).

Valiokunta hyväksyi valtioneuvoston myönteisen kannan sopimukseen todeten, että sopimus voidaan nähdä myös askeleena talous- ja rahaliiton kehittämisessä samaan tapaan kuin Schengen-sopimus vapaan liikkuvuuden edistämässä aikanaan, mutta piti tärkeänä, että hallituksen tulee jatkoneuvotteluissa edelleen arvioida - ja nostaa keskusteluun myös EU:n puitteissa - sopimuksen tuoma lisäarvo muun muassa ns. six-packiin nähden.

Valtiovarainvaliokunnalle valtiontalouden tarkistetuista kehyksistä vuosille 2012–2015 (UaVL 1/2011 vp - VNS 1/2011 vp).

Valiokunta esitti vakavan huolensa ulkoasiainministeriön hallinnonalaan kohdistuvien leikkausten vaikutuksesta ulkoasianhallinnon ydintehtäviin ja katsoi, että säästöt heikentäisivät Suomen kansainvälistä toimintakykyä ja vaikutusmahdollisuuksia. Valiokunta esitti, että leikkauksia ei toteuteta täysimääräisinä.

Valtiovarainvaliokunta

Valiokunta antoi vuoden 2011 valtiopäivien aikana 26 mietintöä ja 8 lausuntoa

Kari Rajamäki oli koko valiokunnan varapuheenjohtaja vaaleihin saakka ja uudella vaalikaudella sos.dem. ryhmän valiokuntavastaava.

Eduskuntavaalit vaikuttivat luonnollisesti merkittävästi vuoden 2011 valiokuntatyöhön.

Valiokunnan kokoonpano muuttui selvästi edelliseen vaalikauteen verrattuna ja aiemmasta poiketen kaikki kahdeksan eduskuntaryhmää saivat edustajansa valtiovarainvaliokuntaan.

Vaalien myöhäisestä ajankohdasta johtuen oli jo ennakkoon tiedossa, että uuden hallituksen laatimaa määrärahakehystä koskeva selonteko annetaan eduskunnalle vasta alkusyksystä. Hallitusneuvottelujen pitkittymisestä johtuen kehyspäätöksen ja sen myötä myös talousarvioesityksen valmistuminen siirtyivät syys-lokakuun vaihteeseen saakka. Valtiovarainvaliokunta joutui näin käsittelemään kehyksen ja talousarvioesityksen yhtäaikaan ja selvästi normaalia lyhyemmässä ajassa. Budjettimietintö valmistui kuitenkin tavanomaiseen aikaan joulukuun alkupuolella (12.12.) ja sen käsittely täysistunnossa saatiin päätökseen 21.12.2011.

Edellisellä vaalikaudella työryhmän linjausten pohjalta pyrittiin mm. tehostamaan budjetin käsittelyä ja parantamaan opposition asemaa vaihtoehtobudjetin käsittelyssä. Myös valtiovarainvaliokunta pyrki kehittämään ja nopeuttamaan omia menettelytapojaan.

Sekä määrärahakehystä koskeva selonteko että vuotta 2012 koskeva talousarvioesitys käsiteltiin samanaikaisesti syysistuntokauden aikana.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta sai valmiiksi vuoden 2012 talousarvioesitystä koskevan mietintönsä (VaVM 26/2011 - HE 59/2011, HE 119/2011, HE 128/2011), jonka painopisteitä ovat myös lasten ja nuorten hyvinvointi sekä ympäristönäkökohdat. Talousarvion loppusumma on mietinnön mukaan noin 52,5 mrd. euroa. Budjetin loppusumma kasvoi valiokunnan käsittelyssä 40,4 milj. eurolla.

Valtion talousarvio vuodelle 2012 on 7,4 mrd. euroa alijäämäinen. Alijäämä katetaan ottamalla lisää velkaa, jolloin vuoden 2012 lopussa valtionvelan arvioidaan olevan noin 89 mrd. euroa, mikä on noin 44,5 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen.

Valtiovarainvaliokunta totesi, että talousarvioesitystä käsitellään poikkeuksellisen epävarmassa taloustilanteessa, jossa julkinen talous on muun muassa eurokriisin ja väestön ikääntymisen vuoksi erittäin suurten haasteiden edessä.

Talousarvioesitys toteuttaisi hallitusohjelman ja kehyspäättöksen linjauksia, joiden painopistealueita ovat köyhyyden, eriarvoisuuden ja syrjäytymisen vähentäminen, julkisen talouden vakauttaminen sekä kestävä talouskasvu, työllisyyden ja kilpailukyvyn vahvistaminen. Jos jo hallitusohjelmassa päätetyt sopeutustoimet (2,5 mrd. euroa vuoteen 2015 mennessä vuositasolla) osoittautuvat riittämättömiksi, menojen ja verojen lisäsopeutuksen tarvetta tarkastellaan hallitusohjelman mukaan ensimmäisen kerran keväällä 2012 laadittavan kehyspäättöksen yhteydessä.

Valiokunta korosti, että aiemmin mainittujen hallitusohjelman keskeisten tavoitteiden tulee olla myös mahdollisten lisätoimenpiteiden lähtökohtana. Valiokunta korosti myös veropohjan tiiviyn sekä harmaan talouden torjunnan merkitystä osana talouden kokonaisuuden tasapainottamista.

Mietinnön yleisperusteluissa korostettiin myös tutkimus- ja innovaatiotoiminnan sekä viennin ja erityisesti Venäjän merkitystä Suomen taloudelle ja suomalaisille yrityksille. Lisäksi nostettiin esille terveyttä edistävien toimien ja etenkin liikunnan merkitys. Valiokunta painotti, että koko elämänkaaren mittaista liikunnallista elämäntapaa tulee edistää ja tämä tulee ottaa huomioon kaikkien hallinnonalojen toiminnassa.

Suurimmat määrärahalisäykset tehtiin liikenne- ja viestintäministeriön pääluokkaan. Lisäpanostuksia suunnattiin tiestön (7,7 milj. euroa) ja joukkoliikenteen kehittämiseen (2,4 milj. euroa).

Työ- ja elinkeinoministeriön pääluokassa pk-yritysten kasvua tukeviin hankevalmisteluavustuksiin suunnattiin miljoona euroa ja TEKESin velkariskien maksuvaltuutta nostettiin 20 milj. eurosta 40 milj. euroon. Myös velkaneuvontaan ja yritysten talousapupuhelimen kehittämiseen suunnataan lisärahoitusta.

Sosiaali- ja terveysministeriön pääluokkaan lisättiin päihdeitien hoidon järjestämiseen 2 milj. euroa sekä yliopistosairaaloiden tutkimustoimintaan miljoona euroa. Sisäasianministeriön pääluokassa osoitettiin lisäyksenä 2,6 milj. euroa poliisin toimintamenoihin.

Ympäristöministeriön pääluokkaan lisättiin miljoona euroa Itämeren suojeluun ja 0,9 miljoonaa euroa ympäristötyöhankkeisiin. Rakentamisen energiatehokkuusselvityksiin kohdistettiin miljoona euroa ja energia-avustuksiin 0,8 milj. euroa. Maa- ja metsätalousministeriön pääluokkaan osoitettiin lisäyksenä kestävä puuntuotannon tukeen 2 milj. euroa ja vesihuoltohankkeisiin miljoona euroa.

Opetus- ja kulttuuriministeriön pääluokassa homekoulujen korjausavustuksia lisättiin kahdella miljoonalla eurolla. Valiokunta kohdisti lisäresursseja myös päivähoitoon akuuttiin henkilöstötarpeeseen osoittamalla yliopistolliseen lastentarhaopettajakoulutukseen 1,5 milj. euroa. Opiskelijoiden ateriatukea parannettiin 1,25 milj. eurolla.

Oikeusministeriön pääluokkaan lisättiin 2 milj. euroa, josta miljoona euroa osoitettiin turvapaikkahakemuksia koskevien valistusten käsittelyn nopeuttamiseen ja 0,9 milj. euroa lapsiystävällisen oikeudenkäynnin kokeilun (ns. Follo-malli) laajentamiseen.

Muista valiokunnan tekemistä lisäyksistä voidaan mainita mm. 2 milj. euron lisäys maakuntarahaan, 0,95 milj. euron lisäys Metsähallituksen luontopalveluihin, 0,65 milj. euron lisäys rajavartiolaitoksen toimintamenoihin, 0,4 milj. euron lisäys terveyden edistämiseen sekä miljoonan euron lisäys työttömien yhdistysten toimintaan.

Valtiovarainvaliokunta sai valmiiksi mietintönsä valtionalouden tarkastetuista kehyksistä vuosille 2012-2015 (VaVM 15/2011 - VNS 1/2011). Valiokunta tukee hallituksen talouspoliittista linjaa, mutta pitää tärkeänä, että uusista talouden sopeutustoimista voidaan päättää jo ensi keväänä.

Valtiovarainvaliokunta pitää finanssipolitiikan kiristämistä välttämättömänä. Tärkeänä todettiin myös koko maan laajuinen kuntauudistuksen toteuttaminen, sillä hyvinvointipalveluiden tuottavuuden nostaminen on yksi avaintekijä koko julkisen talouden kestävyysongelman ratkaisemisessa.

Valiokunnassa korostettiin tyytyväisyyttä perusturvaan ja palvelujen kehittämiseen suunnataan osoitettuja selkeitä lisäpanostuksia. Valiokunta piti tärkeänä, että vanhus- ja vammaispalveluja sekä lastensuojelua, perhehoitoa ja lapsiperheiden kotipalvelua kehitetään, millä osaltaan lisätään sosiaalista oikeudenmukaisuutta ja ehkäistään syrjäytymistä ja köyhyyttä. Valiokunta pitää erittäin tervetulleena uudistuksena myös nuorten yhteiskuntatakuun toteuttamista, sillä sen avulla voidaan saavuttaa merkittäviä säästöjä, mikäli nuorten syrjäytymistä pystytään vähentämään.

Valiokunta korosti niin ikään toimia, joilla edistetään yritysten kasvua ja kansainvälistymistä ja joilla varmistetaan yritysrahoituksen saatavuus. Elinkeinopoliittisten toimien suuntaaminen etenkin uusille, kasvuhakuisille, työllistävälle ja kansainvälistyville yrityksille on kannatettavaa.

Valiokunta totesi, että sopeutustoimet eivät kuitenkaan yksin riitä kääntämään valtion velkasuhdetta laskuun kehyskauden aikana, vaan valtionalouden arvioidaan olevan selvästi alijäämäinen koko kehyskauden. Myös valtionvelan määrä on nousemassa

varsin korkeaksi, ennusteen mukaan velkaa on vuonna 2015 noin 108 mrd. euroa, mikä on noin 48 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Lisäksi euroalueen vakauttamisjärjestelyt ovat lisänneet Suomen taloudellisia vastuita.

Hallitus sitoutuu toteuttamaan lisätoimenpiteitä, jos valtion velan bkt-osuus ei näytä kääntyvän laskuun ja valtiontalouden alijäämä näyttää asettuvan yli yhteen prosenttiin suhteessa bkt:hen. Kehyspäättöksen mukaisesti mahdolliset uudet sopeutustoimet kohdennetaan siten, että puolet niistä koostuu verotusta koskevista uusista päätöksistä.

Valiokunta piti tätä linjausta perusteltuna ja talouspolitiikan uskottavuuden kannalta merkittävänä, sillä vaikeassa taloustilanteessa on keskeistä säilyttää luottamus julkisen talouden kykyyn hoitaa velvoitteensa. Valiokunta pitää myös erittäin tärkeänä, että Suomi säilyttää valtion luottoluokituksen nykyisellä parhaimmalla mahdollisella tasolla.

Edellä mainitun perusteella valiokunta piti tärkeänä sitä, että tarvittavista uusista sopeutustoimista päätetään jo ensi kevään kehyspäättöksen yhteydessä. Pitkän aikavälin tavoitteena on oltava valtion talouden rakenteellisen alijäämän asteittainen poistaminen.

Verolainsäädäntötyötä leimasi pääministeri Kataisen hallituksen ohjelmaan sisältyvä kirjaus, jonka mukaan valtiotalouden säästöistä puolet toteutetaan veronkorotuksin ja puolet säästötoimin. Ensimmäinen veronkorotusaalto kohdistui tämän mukaisesti jo syksyn istuntokauteen, jolloin käsiteltiin useimpia verolajeja tavalla tai toisella koskevat korotusesitykset. Julkista keskustelua herätti erityisesti tilattujen lehtien saattaminen arvonnalisäverotuksen piiriin. Lisäksi hallitus oli valmis tukemaan keskitettyä tulopoliittista ratkaisua tuloverotukseen tehtävin alennuksin. Tätä koskeva esitys saatiin eduskunnan käsiteltäväksi aivan istuntokauden lopussa, ja se jouduttiin käsittelemään sen vuoksi varsin tiiviissä aikataulussa.

Asiakysymyksinä periaatteellisesti merkittäviä olivat mm. verotuksen ja valtiontukien yhteensovitus metsäverolainsäädännössä sekä EU-tasolla yhteistä yhteisöveropohjaa (CCCTB), energiaverotusta ja transaktioveroa koskevat direktiiviehdotukset.

Hallituksen esitys vuoden 2012 tuloveroasteikoksi (VaVM 23/2011 - HE 50/2011 ja HE 130/2011):

Valtiovarainvaliokunnan mukaan hallituksen esitys kattaa keskeisen osan hallitusohjelmassa sovituista tuloverotusta koskevista toimenpiteistä. Valiokunta toteaa, että esitys on vaikeassa taloudellisessa tilanteessa tehty tasapainoinen kokonaisuus, jossa on voitu ottaa yhtä aikaa huomioon tavoite työn verotuksen kannustavuudesta ja tuloerojen kaventamisesta.

Esitystä täydennettiin lisäksi hallitusohjelmassa sovituin tavoin välittömästi sen jälkeen, kun työmarkkinoiden keskusjärjestöjen 13. marraskuuta tekemä raamisopimus on tullut hyväksytyksi riittävän kattavasti alakohtaisissa työ- ja virkaehtosopimuksissa (HE 130/2011). Siinä on otettu siten huomioon ne lisätoimet, joilla Suomen kilpailukykyä, työllisyyttä ja ostovoimaa voidaan näissä oloissa parhaiten edistää.

Palkkatulon verotus säilyi ehdotusten ansiosta keskimäärin tämän vuoden tasolla, koska inflaation ja ansiotason nousun vaikutus on kompensoitu veroasteikkoon tehtävillä ja työtulovähennykseen ehdotetuilla muutoksilla. Lisäksi pienituloisten verotusta kevennettiin kasvattamalla työtulovähennystä ja kunnallisverotuksen perusvähennystä kumpaakin 200 milj. eurolla. Ansiotulojen verotukseen kohdennetaan näin yhteensä 920 milj. euron toimenpiteet, jotka painottuvat vahvasti pienituloisiin.

Yhteisöverokannan alennus yhteensä 1,5 prosenttiyksiköllä oli valiokunnan mielestä perusteltu yritysten kansainvälisen kilpailukyvyn turvaamiseksi. Muutos vähentäisi vuotuisia verotuloja staattisen mallin mukaan arvioituna noin 310 milj. euroa.

Hyväksyttyyn lakiesitykseen sisältyi myös pääomatulojen veroasteen korotus ja verotuksen muuttaminen progressiiviseksi. Pääomatulojen verokanta olisi siten joko 30 tai 32 prosenttia pääomatulojen määrän perusteella. Korkeampaa prosenttia sovellettaisiin siltä osin kuin verotettava pääomatulo ylittää verovuonna 50 000 euroa. Verotettavan pääomatulon saajia oli Verohallinnon tietojen mukaan vuonna 2009 yhteensä noin 895 000 henkilöä.

Lakiesitys pienentää asuntovelan korkovähennystä tulevana vuosina. Vakituista asuntoa varten otetun velan koron vähennysoikeutta on tarkoitus rajoittaa 75 prosenttiin täyden vähennyksen määrästä. Muutos toteutettaisiin asteittain niin, että vähennyskelpoinen osuus olisi 85 prosenttia ensi vuonna ja 80 prosenttia vuonna 2013. Tavoitetaso 75 prosenttia tulisi siten sovellettavaksi vuoden 2014 alusta.

Kotitalousvähennyksen enimmäismäärä alenisi 2 000 euroon nykyisen 3 000 euron sijasta. Lisäksi kotitalousvähennykseen oikeuttavasta työstä saisi vähentää jatkossa 45 prosenttia nykyisen 60 prosentin sijasta. Vähennyksen soveltamisalaa tai -ehtoja ei muutettaisi muutoin.

Valiokunta hyväksyi arvonnalisäverolain muutoksen, jolla maahantuonnista perittävä pienin vero alenee 10 eurosta 5 euroon (HE 311/2010) vuoden 2013 alusta.

Valiokunta hyväksyi autoverolain muutoksen (VaVM 59/2010 - HE 290/2010), joilla laajennetaan ns. muuttoautovähennyksen soveltamisalaa. Muutos koskee kriisialueelta muuttavia. Heille voitaisiin myöntää jatkossa vähennys, vaikka muuttoautoa ei säilytettäisi tai käytettäisi kriisialueena pidettävässä asemamaassa vaan sitä säilytettäisiin Suomessa. Vähennys olisi samansuuruinen kuin muutoin eli 13 450 euroa. Muutos ei vaikuttaisi suoritettavaan arvonnalisäveroon.

Valiokunta muutti lisäksi esitystä taksipalautuksen korotusta koskevalta osin siten, että korotettu taksivähennys 12 000 euroa voitaisiin myöntää suurten esteettömien taksien lisäksi myös tilatakselle, jotka on varustettu koulukuljetuskäyttöön hyväksytyillä lisäturvavöillä. Muutoksella halutaan tukea oppilas-, vanhus- ym. erityiskyytien tarjontaa niin haja-asutusalueilla kuin muualla pitkien kuljetusmatkojen alueilla. Esityksellä ei puututtu yleiseen taksivähennykseen, joka säilyy ennallaan ja on 9 600 euroa.

Molempien muutosten taustalla on keskeiseltä osin eduskunnan aloitteet, kriisialueilta muuttavien auto-veron alennuksen osalta lakialoite LA 24/2009, jonka on allekirjoittanut yli 100 kansanedustajaa. Tilataksien autoveron palautusta koskeva korotusehdotus perustuu puolestaan valiokunnan kannanottoon vuodelta 2008 (VaVM 26/2008 - HE 192/2008).

Kotimaan talouteen liittyvien kysymysten ohella eurokriisi vaikutti edelleen voimakkaasti valiokunnan toimintavuoteen.

Eduskunnan valtiovarainvaliokunta katsoi, että euroalueen talouskriisin ratkaiseminen ja rahoitusvakauden turvaaminen on nykyisessä tilanteessa ensiarvoisen tärkeää. Valiokunta arvioi, että ERVV-puitesopimuksen muutoksilla (VaVM 3/2011 - HE 31/2011) voidaan osaltaan tukea euroalueen vakautta, lisätä luottamusta rahoitusmarkkinoilla ja parantaa luottamusta poliittiseen päätöksentekokykyyn.

Tämän vuoksi valiokunta piti puitesopimuksen muuttamista perusteltuna ja päätti kokouksessaan 23. syyskuuta puoltaa hallituksen esityksen hyväksymistä. Muutoksella takaaajien Euroopan rahoitusvakausvälineen varainhankinnalle annettavien takausten kokonaismäärää korotetaan 440 miljardista eurosta 780 miljardiin euroon. Suomen osuus takauksista nousee noin 7,9 miljardista eurosta noin 13,974 miljardiin euroon.

Valiokunnan käsityksen mukaan kaikkien esitettyjen toimien riittävyteen ja toimivuuteen liittyy epävarmuutta, mutta koko esityksen hylkääminen lisäisi suurella todennäköisyydellä markkinoiden levottomuutta ja johtaisi väistämättä kriisin syvenemiseen ja leviämiseen. Suomen talouden kannalta on aivan keskeistä, että kriisin leviäminen kyetään estämään. Uudella talouskriisillä olisi erittäin vakavat vaikutukset Suomen kansantalouteen, sillä Suomen samoin kuin useiden muiden maiden mahdollisuudet uusiin taloutta elvyttäviin toimiin ovat heikentyneet valtiontalouden suuren alijäämäisyyden ja valtionvelan vuoksi.

Valtiovarainvaliokunta katsoi, että valtiovarainministeriön on annettava valiokunnalle kuluvien valtiopäivien loppuun mennessä perusteellinen selvitys Suomen kokonaisvastuista euromaiden velkakriisiin liittyen. Valiokunta lähetti asiasta kirjeen ministeriölle tiistaina 22. marraskuuta.

Valiokunta edellyttää, että selvityksessä on otettava huomioon valtion, Suomen Pankin ja yksityissektorin vastuut. Lisäksi on huomioitava vakuusjärjestelyyn sisältyvät kokonaisvastuut ja sen eri komponentit, kuten täytetakausta, kulut ja korot. Selvitys tulee ajankohtaiseksi ensisijaisesti siinä vaiheessa, kun valtiovarainministeriö tekee seuraavan ERVV-esityksensä.

Valiokunta piti uusia tukimuotoja hyväksyttävänä. Niillä pyritään parantamaan rahoitusvälineen tehokkuutta, joustavuutta ja vaikuttavuutta.

Valiokunta piti tärkeänä arvioida mahdollisuudet menettelyyn, jossa ERVV tai EVM saa pankkien pääomituksen vastineeksi asianmukaisen omistussuosituksen ko. rahoituslaitoksessa. Tämä voisi myös ehkäistä tukeen muutoin helposti liittyviä pankkien keskinäisiä kilpailuneutraliteettiongelmia. Valiokunnan mielestä on myös perusteltua edellyttää, että ennakkollista tukea saavalta maalta vaaditaan uskottava talouden sopeutusohjelma viimeistään siinä vaiheessa kun lainaa halutaan nostaa.

Valiokunta piti valtioneuvoston tapaan perusteltuna, että uusiin tukimuotoihin liitetään riittävä vaatimus yksimielisistä päätöksistä, sillä se turvaa pienten euromaiden aseman päätöksenteossa. Suomen tulee neuvotella aktiivisesti sellaisten ratkaisujen puolesta, joilla turvataan riittävät vakuudet ja rajataan Suomen vastuiden kasvua hallitusohjelman mukaisesti. Mahdollisten väistyvien takaaajien poistumista valiokunta pitää riskinä koko järjestelmälle. Lisäksi valiokunta uudisti eurobondeja koskevan kielteisen kantansa.

Valiokunta ei määritellyt käsiteltävillä takuilla välittömiä budjettivaikutuksia. Nyt kaavailut uudet tukimuodot eivät sinänsä kasvata jo aiemmin sovittujen vastuiden pääomaa, mutta ne laajentavat instrumentin soveltamisalaa. Siksi on tärkeää, että kaikessa euromaiden tukemisesta koskevassa päätöksenteossa kiinnitetään huomiota Suomen valtiontalouden rajallisiin mahdollisuuksiin tukea muita maita sekä huolehtia Suomen työllisyydestä ja hyvinvointiyhteiskunnan rahoituksesta. Valiokunta piti valtioneuvoston tiukkaa tukilinjausta tästäkin syystä perusteltuna (VaVL 2/2011 - U 26 ja U 27).

Toisessa lisätalousarviossa (VaVM 1/2011 - HE 11/2011) ehdotettiin myönnettäväksi nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen 28 miljoonan euron määrärahalisäys sekä 4 miljoonan euron valtuuden korotus. Määrärahasta käytetään 8,8 milj. euroa työvoimapolitiittisen aikuiskoulutuksen hankintaan ja 19,2 miljoonaa euroa työllistämiseen, pääosin palkkatukeen yksityiselle sektorille sekä kunnille ja kuntayhtymille. Lisärahoituksella saadaan koulutuksen hankintavolyymiin noin 220 000 opiskelijatyöpäivän lisäys ja työvoimapolitiittisten toimenpiteiden piirissä olevien henkilöiden määrän arvioidaan nousevan keskimäärin 3 700 henkilöllä.

Valiokunta piti perusteltuna, että hallitus reagoi nopeasti työllisyysmäärärahojen niukkuuteen, sillä ilman lisämäärärahaa loppuvuoden työllisyyspolitiittisiin toimiin ei olisi juurikaan ollut mahdollisuuksia. Valiokunta hyväksyi lisämäärärahojen kohdentamisen nuorten ja pitkäaikaistyöttömien työllistämiseen. Samalla valiokunta kiinnitti huomiota toimiin, joilla voidaan edistää määrärahan joustavaa ja tehokasta käyttöä. Valiokunnan mielestä jatkossa tulisi selvittää esimerkiksi mahdollisuudet ns. siirtomäärärahojen käyttämiseen kiinteiden määrärahojen sijasta.

Lisätalousarvion muutosten jälkeen vuoden 2011 budjetoidut tuloarviot ja määrärahat olivat 51 273 435 000 euroa.

Vuoden 2011 lisätalousarvioon (HE 332/2010 - VaVM 61/2010) liitimme vastalauseen hätäkeskusuudistukseen ja valtion Fingridin osakekauppaan sekä liitimme kaksi vastalauseen lausumaehdotusta.

Edellisellä hallituskaudella luotiin pohja nykyiselle hätäkeskusjärjestelmälle. Silloisessa hätäkeskusaluejaossa, joka perustui eduskunnan vuonna 2001 tekemään päätökseen, huomioitiin sekä turvallisuusrakenteet että teknisten järjestelmien toimivuus. Tätä muutosta oltiin vasta ajamassa sisään. Uudet muutokset olisi pitänyt valmistella erittäin huolellisesti vaarantamatta hätäkeskusjärjestelmää ja turvallisuusrakenteita.

Aluejakouudistukseen sisältyy vakavia riskitekijöitä muun muassa kansalaisten turvallisuuden, tietojärjestelmien toimivuuden, viranomaisyhteistyön onnistumisen, työvoiman saatavuuden ja jaksamisen sekä toimitilojen järkevän käytön kannalta. Hätäkeskusuudistus olisi pitänyt arvioida nopeasti turvallisuuden ja aluerakenteen osalta uudelleen.

Valiokunnan esityksen mukaan valtion, Keskinäisen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarisen, Fortumin ja PVO:n kanssa käytyjen neuvottelujen mukaisesti valtio ja Ilmarinen ostivat Fortumin ja PVO:n omistamat Fingridin A-sarjan osakkeet yhteensä 650 miljoonan euron kauppahintaan. Osakekauppaan liittyi myös valtion ja Ilmarisen keskinäinen neuvottelutulos valtion ja Ilmarisen välisestä uudesta A-osakkaiden osakassopimuksesta.

Valiokunnan saaman asiantuntijalausunnon mukaan kauppahinta oli 400 miljoonaa euroa liian korkea. Lausunnossa kauppahintaa arvioitiin lähinnä valtion rahankäytön näkökulmasta ja hinta-arvio perustui julkisiin tietoihin sekä ostetusta yhtiöstä että kaupan ehdoista.

Fingridin arvoa olisi pitänyt arvioida kassavirta- ja markkinaperusteisesti (verrokkiyhtiöihin perustuva arvostus) sekä tuotonäkökulmasta. Arviot päättyivät siihen, että Fortumin ja PVO:n myymien osakkeiden käypä arvo oli 150 - 250 miljoonaa euroa.

Ehdotimme hyväksyttäväksi seuraavat lausumat:

Vastalauseen lausumaehdotus 1

Eduskunta edellyttää, että hallitus arvioi nopeasti hätäkeskusuudistuksen toimivuuden turvallisuuden ja aluerakenteen osalta uudelleen. Nykyiset hätäkeskukset on säilytettävä.

Vastalauseen lausumaehdotus 2

Eduskunta edellyttää, että Fingridin osakekaupan valmistelu pitää käynnistää uudelleen, koska yhtiön arvonmäärittämisestä ei ole eduskunnassa saatu riittävän luotettavia ja vertailukelpoisia tietoja.

Tarkastusvaliokunta

Tarkastusvaliokunta antoi 8 mietintöä ja 7 lausuntoa.

Valiokuntavastaavana ja koko valiokunnan puheenjohtajana toimi Matti Ahde huhtikuun eduskuntavaaleihin asti. Vaalien jälkeen valiokuntavastaavaksi nousi Heli Paasio.

Valtion tilinpäätöskertomuksen ja siitä tehty erilliskertomus tilinpäätöksen ja tilinpäätöskertomuksen tarkastuksesta (K 10/2011 vp K 12/2011 vp - TrVM 1/2011 vp) yhteydessä valiokunta piti tärkeänä, että hallitus antaa Euroopan kriisimaiden vakausjärjestelyjen kokonaisuudesta eduskunnalle jatkossa oikeat ja riittävät tiedot. Valiokunta huomioi myös ylitakauksen Suomelle aiheuttamia riskejä. Ylitakaus on puitesopimuksen muutoksen jälkeen enintään 65 % velan pääomasta. Tarkoituksena korkean luottokelpoisuusluokituksen maiden antamalla ylitakauksella on turvata ERVV:n varainhankinnalle AAA-tason luottoluokitus. Valiokunta esitti, että asiantuntijakuulemisten ristiriitaisuuksien vuoksi hallituksen on tehtävä mahdollisimman nopeasti selkoa tästä eduskunnalle.

Hallituksen esitys Euroopan rahoitusvakausvälinettä koskevan puitesopimuksen muuttamisesta (HE 31/2011 vp) oli monilta osin vaikeaselkoinen ja puutteellinen. Se ei sisältänyt kansainvälisten standardien perusteella (riskit ja taloudelliset vaikutukset) olennaisina pidettävien tietojen selkeää esittämistä päätöksentekoa varten. Lisäksi esityksestä saatiin väärä kuva siitä, kattoivatko takaukset myös velan korot ja kulut. Valiokunta vaatii, että vastuista ja etenkin niihin sisältyvistä riskeistä on saatava kokonaiskuva, jotta eduskunta voi kantaa perustuslaillisen vastuunsa valtiontalouden hoidossa. Riskien arvioinnin merkityksestä saa kuvan muun muassa siitä, että yhden luottoluokitustason putoaminen Suomen valtion noin 77 miljardin lainamäärällä lisäisi valtion korkomenoja noin 300 - 350 miljoonalla eurolla vuodessa.

Lisäksi valiokunta kiinnitti huomiota siihen, että Suomen valtio ottaa maksuvalmiuden kannalta tarpeetonta lainaa, mistä aiheutuu ylimääräisiä riskejä ja rahoituskustannuksia, joiden suuruudeksi on tarkastusvaliokunnan kuulemisessa arvioitu noin 20 miljoonaa euroa vuositasona. Lainanottokäytäntö liittyy valtion talousarvion tasapaino- ja kattamisvaatimukseen, josta säädetään perustuslaissa. Perustuslain mukaan talousarvio ei voi olla muodollisesti alijäämäinen, jolloin talousarviossa esitetyt menot on katettava verotuloilla ja tarvittaessa myös lainanotolla. Talousarvion lainamäärä on nostettu kokonaan, vaikka lainanotto ei olisi

ollut tarpeen valtion maksuvalmiuden kannalta. Eduskunta edellyttää, että hallitus ryhtyy tarpeellisiin toimiin, jotta maksuvalmiuden tarpeet ylittävistä lainanotosta luovutaan.

Hallintovaliokunta

Valiokunta on antanut kahdeksan mietintöä ja 29 lausuntoa. Valiokuntavastaavana ja samalla koko valiokunnan varapuheenjohtajana toimi Maarit Feldt-Ranta koko vuoden eli edellisten valtiopäivien loppuun ja taas uusien valtiopäivien alusta.

Valiokunta antoi mietinnön muun muassa:

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain muuttamisesta sekä opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain muuttamisesta ja väliaikaisesta muuttamisesta
(HaVM 7/2011 vp – HE 60/2011 vp)

Esityksessä ehdotettiin uusittavaksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuksien määrätymistä. Hallitusohjelman mukaan osana valtiontalouden tasapainottamista kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosenttiin tehdään tilapäinen muutos, jonka vaikutus valtion menoihin on vuositasolla 631 miljoonaa euroa vuodesta 2012 vuoteen 2015. Tämän toteuttamiseksi valtionosuusprosentti alennetaan vuoden 2011 tasosta yhteensä 2,69 prosenttiyksikköä 34,42 prosenttiin. Lisäksi verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausmenettelyä ehdotettiin muutettavaksi siten, että verotuloihin perustuvassa valtionosuuden tasauksessa ei oteta huomioon kiinteistövero.

Valiokunta katsoi mietinnössään, että hallitusohjelmassa linjattu kuntauudistus on hallituskauden tärkeimpiä kysymyksiä. On itsestään selvää, että siihen kuuluu nyt ehdotettujen uudistusten vaikutusten ja muunkin kuntakehityksen seuraaminen ja arviointi niin kuntasektorin kokonaisuuden kuin myös yksittäisten kuntien kannalta sekä sen perusteella tarvittaviin toimenpiteisiin ryhtyminen. Lisäksi valiokunta katsoi, että nykyisessä taloudellisessa tilanteessa tulee suhtautua erittäin pidättyvästi kunnille annettaviin uusiin tehtäviin. Kunnille ei tule asettaa uusia tehtäviä eikä laajentaa nykyisiä ilman, että valtio osallistuu hallitusohjelman mukaisesti niiden rahoitukseen yli puolella todellisista kustannuksista.

Valiokunta antoi lausunnon muun muassa:

Valiokunta antoi lausunnon Suurelle valiokunnalle Valtioneuvoston kirjelmästä ehdotukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi turvapaikanhakijoiden vastaanottoa jäsenvaltioissa koskevista vähimmäisvaatimuksista (vastaanottodirektiivi)
(HaVL 15/2011 vp – U 23/2011 vp).

Ehdotuksen päättävöitteena oli edelleen selkeyttää turvapaikanhakijoiden vastaanoton vaatimustasoa ja mahdollistaa sen joustavampi kansallinen täytäntöönpano. Samanaikaisesti tarkoituksena on säilyttää aikaisemman ehdotuksen keskeinen sisältö, eli varmistaa riittävät ja vertailukelpoiset vastaanotto-olosuhteet kaikissa jäsenvaltioissa sekä taata perusoikeuksien kunnioittaminen Euroopan unionin tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen oikeuskäytännön mukaisesti. Lisäksi muutetun ehdotuksen tavoitteena oli edistää yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän säädösten yhtenäisyyttä erityisesti liittyen turvapaikkamenettelydirektiiviin.

Valiokunta korosti lausunnossaan riittävien ja vertailukelpoisten vastaanotto-olosuhteiden varmistamista kaikissa jäsenmaissa sekä perusoikeuksien kunnioittamisen takaamista EU-tuomioistuimen ja Euroopan ihmisoikeustuomioistuimen viitoittamalla tavalla. Vastaanottodirektiivin muutokset koskevat erityisesti säilöön otettujen turvapaikanhakijoiden asianmukaisia olosuhteita, vastaanotto-olosuhteita säilöönottoyksiköissä, työmarkkinoille pääsyä koskevia määräaikoja, erityisistä vastaanottotarpeista huolehtimista ja raportointivelvollisuutta. Valiokunta toteaa, että mainittujen seikkojen harmonisoiminen on omiaan vähentämään niin sanottuja vetovoimatekijöitä. Lisäksi on tärkeää huolehtia muun muassa vastaanoton järjestelyjen asianmukaisesta resursoinnista.

Lakivaliokunta

Valiokunta on antanut 12 mietintöä ja 23 lausuntoa. Valiokuntavastaavana toimi Tero Rönni vaalikauden 2011 loppuun. Uusien valtiopäivien alusta valiokuntavastaavana aloitti Johanna Ojala-Niemelä.

Valiokunta antoi mietinnön muun muassa:

Hallituksen esityksestä eduskunnalle adoptiota koskevan lainsäädännön uudistamiseksi sekä lasten adoptiota koskevan eurooppalaisen yleissopimuksen hyväksymiseksi ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (LaVM 9/2011 vp – HE 47/2011 vp)

Esityksessä ehdotettiin uudistettavaksi adoptiota koskeva lainsäädäntö kokonaisuudessaan. Nykyinen lapsen ottamisesta annettu laki ehdotetaan kumottavaksi ja korvattavaksi uudella adoptiolalla. Lisäksi ehdotettiin muutoksia avioliittolakiin ja eräisiin muihin lakeihin. Uudistuksen yleisenä ja ensisijaisena tavoitteena on edistää lapsen edun toteutumista adoptioasioissa. Tämän

ohella tarkoituksena on kehittää kotimaista adoptioprosessia ottamalla lakiin tarkemmat säännökset adoptioneuvonnasta ja saatamalla myös kotimaiset adoptiot lupamenettelyn piiriin kansainvälisten adoptioiden tavoin. Ehdotetun adoptiolain mukaan tuomioistuimien voisi vahvistaa, että adoptiolapsella on oikeus pitää yhteyttä aikaisempaan vanhempansa adoption jälkeen. Tämän ansiosta adoptioasiasa ratkaistaessa olisi käytettävissä nykyistä monipuolisempi valikoima keinoja, joilla voidaan edistää lapsen edun toteutumista kunkin yksittäistapauksen olosuhteita vastaavalla tavalla. Lisäksi esityksessä ehdotetaan, että eduskunta hyväksyy Strasbourgissa 27 päivänä marraskuuta 2008 lasten adoptiosta tehdyn yleissopimuksen sekä lain sopimuksen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta. Yleissopimuksen tavoitteena on yhdenmukaistaa sopimusvaltioiden adoptiolainsäädäntöä ja adoptiomenettelyä sekä ennen kaikkea edistää lapsen etua. Ehdotettu adoptiolainsäädäntö on sisällöltään sopusoinnussa yleissopimuksen kanssa.

Valiokunta päätyi saamansa selvityksen perusteella puoltamaan enimmäisikää ja -ikäeroa koskevien vaatimusten kirjaamista lakiin, sillä tämän voidaan katsoa parantavan ennakoitavuutta ja edistävän hakijoiden yhdenvertaista kohtelua adoptioprosessissa. Kyseisten vaatimusten avulla voidaan ennen kaikkea turvata se valiokunnan tärkeänä pitämä tavoite, että adoptiolapsi saa adoptiovanhemmat, joilla on lapsen varhaiseen aikuisikään saakka kykyä ja voimavaroja huolehtia lapsesta ja hänen elämästään sekä valmiuksia tukea lasta ottaen huomioon hänen menetyksensä ja mahdolliset erityistarpeensa.

Toisaalta lakivaliokunta katsoi, ettei pääsääntöisiä ikävaatimuksia tule korostaa liikaa, sillä muillakin seikoilla, kuten hakijoiden elämäkokemuksella ja erityisvahvuuksilla, on merkitystä. Säännösten soveltamisessa on siten oltava liikkumavaraa tapausten yksilölliseksi harkitsemiseksi ja lapsen edun varmistamiseksi ja näin mahdollistaa se, että lapsen edun kannalta perustelluista syistä adoptio voidaan toteuttaa, vaikka hakija on täyttänyt 50 vuotta tai hakijan ja lapsen välinen ikäero on enemmän kuin 45 vuotta. Tältä osin valiokunta katsoo, että esitetyt poikkeusmahdollisuudet ovat liian tiukat ja johtavat ikävaatimusten liian kategoriseen soveltamiseen erityisesti adoptionhakijan enimmäisiän osalta.

Lisäksi esityksen mukaan käräjäoikeus voisi vahvistaa, että adoptiolapsella on oikeus tavata tai pitää muulla tavoin yhteyttä aikaisempaan vanhempansa. Tällaista mahdollisuutta ei sisälly voimassa olevaan lakiin, joten kyse on sekä periaatteellisesti että käytännön kannalta merkittävästä muutoksesta. Valiokunta katsoi, että uuden sääntelyn soveltamista ja toimivuutta tulee seurata. Kun soveltamisesta on saatu kokemuksia, on mahdollista arvioida esimerkiksi sitä, onko jatkossakin perusteltua, että toimivalta päättää yhteydenpitoa koskevista muutoksista on vain tuomioistuimella, vai olisiko tarkoituksenmukaista, että myös lapsen kotipaikkakunnan sosiaalilautakunnalla olisi toimivalta vahvistaa yhteydenpito-oikeuden muuttamista koskeva sopimus.

Valiokunta antoi lausunnon muun muassa:

Valiokunta antoi lausunnon Suurelle valiokunnalle valtioneuvoston kirjelmästä ehdotukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla (uudelleen laadittu toisinto Bryssel I asetuksesta) (LaVL 1/2011 vp – U 65/2011 vp).

Euroopan komissio on 14.12.2010 tehnyt ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukseksi tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla. Ehdotuksessa esitetään nykyisen tuomioistuimen toimivallasta sekä tuomioiden tunnustamisesta ja täytäntöönpanosta siviili- ja kauppaoikeuden alalla annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 44/2001 eli niin sanotun Bryssel I asetuksen tarkistamista. Muutosehdotusten sisällyttäminen nykyiseen asetukseen tapahtuisi siten, että asetuksesta laaditaan kokonaan uusi toisinto.

Yli kymmenen vuotta voimassa ollut Bryssel I asetus on keskeinen siviilioikeudellisen yhteistyön instrumentti Euroopan unionissa. Sen avulla on onnistuttu edistämään rajat ylittävien riita-asioiden ratkaisemista ja tuomioiden vapaata liikkuvuutta unionissa. Valiokunnan mukaan käsiteltävänä olleen ehdotuksen tarkoituksena on tarkistaa asetusta, jotta tuomioiden vapaata liikkuvuutta voitaisiin vielä nykyisestä helpottaa ja nopeuttaa oikeussuojan saatavuuden parantamiseksi. Lakivaliokunta suhtautui ehdotukseen lähtökohtaisesti myönteisesti pitäen kuitenkin tärkeänä, ettei tarkistuksilla heikennetä jo nykyisin varsin tehokkaasti toimivaa järjestelmää.

Lisäksi pyrkimyksenä on parantaa oikeuspaikkasopimusten tehokkuutta Euroopan unionissa säätämällä siitä, että oikeuspaikkasopimuksessa osoitetulla tuomioistuimella on ensisijainen toimivalta päättää, onko se toimivaltainen. Jos asia on samanaikaisesti vireillä muussa tuomioistuimessa, kyseisen tuomioistuimen on keskeytettävä asian käsittely. Valtioneuvoston tavoin lakivaliokunta tukee ehdotusta. Sen sijaan välimiesmenettelyn suhteen valiokunta katsoi, että valtioneuvoston varauksellinen kanta sisällyttää välimiesmenettelyä koskevia säännöksiä asetukseen on neuvottelujen tässä vaiheessa perusteltu.

Liikenne- ja viestintävaliokunta

Valiokunta on antanut 17 mietintöä ja 16 lausuntoa

Valiokunnan vastaavana toimii Saara Karhu, joka oli myös valiokunnan varapuheenjohtaja vaalikauden 2007-2011 loppuun. Vaalikauden 2011 alkaessa valiokunnan vetovastuussa aloitti edustaja Raimo Piirainen.

Moniin hallitusten esityksiin saatiin jo valiokunnassa muutoksia, mutta postilaissa edustajamme jättivät vastalauseen. Asian käsittely aloitettiin vuoden 2010 puolella.

Valiokunta antoi mietinnön muun muassa:

Hallituksen esitys postilaiksi sekä Maailman postiliiton yleissopimuksen hyväksymiseksi ja laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten voimaansaattamisesta (LiVM 28/2010 vp - HE 216/2010 vp).

Hallituksen esityksellä postilakia uudistettiin EU:n direktiivien mukaiseksi, tarkoituksena markkinoiden avautuminen ja kilpailun lisääminen EU:n markkinoiden ehdoilla. Tämä vaatimus sisältää ongelman ytimen, koska Suomen maantieteelliset olosuhteet ja pitkät välimatkat haja-asutusalueilla asettavat postinjakelulle aivan toisenlaisen vaatimustason kuin esimerkiksi monissa Keski-Euroopan maissa. Esitys oli sekä huonosti neuvoteltu ja valmisteltu että direktiiviä tulkittiin hallituksen esityksessä ahtaasti. Kansallista liikkumavaraa olisi pitänyt käyttää laajemmin. Myöskään valiokuntakäsittelyn aikana valiokunnan enemmistö ei käyttänyt tätä mahdollisuutta vaan tyytyi siihen, että asioita kirjataan perusteluihin. Yleensäkin kansallista liikkumavaraa on käytettävä aina - ja erityisesti tällaisessa Suomeen huonosti sopivassa lainsäädännössä - niin paljon kuin se on mahdollista.

Valiokunta antoi lausunnon muun muassa:

Valiokunta antoi lausunnon Suurelle valiokunnalle koskien Valtioneuvoston selvitystä komission valkoisesta kirjasta; Yhtenäistä Euroopan liikennealuetta koskevasta etenemissuunnitelmasta - Kohti kilpailukykyistä ja resurssitehokasta liikennejärjestelmää (LiVL 4/2011 vp - E 122/2009 vp, E 24/2011 vp).

Euroopan komissio julkaisi 28.3.2011 liikennepolitiikan tulevaisuutta koskevan valkoisen kirjan "Yhtenäistä Euroopan liikennealuetta koskeva etenemissuunnitelma - Kohti kilpailukykyistä ja resurssitehokasta liikennejärjestelmää". Liikenteen valkoinen kirja toimii Euroopan kasvu- ja työllisyysstrategian (Eurooppa 2020 -strategia) liikennettä koskevana osuutena. Edellinen liikenteen valkoinen kirja julkaistiin vuonna 2001.

Valiokunta totesi lausunnossaan, että valkoisessa kirjassa ehdotettujen uudistusten tosiasialliset kustannukset ja muut vaikutukset Suomen liikennejärjestelmän toimivuudelle ja elinkeinoelämän kilpailukyvyllä on selvitettävä, ennen kuin EU-tason säädösvalmistelussa edetään. Lisäksi valiokunta nosti esiin panostukset infrahankkeisiin, eri liikennemuotojen työnjaon ja meriliikenteen rikkipäästöt.

Maa- ja metsätalousvaliokunta

Maa- ja metsätalousvaliokunta antoi 25 mietintöä ja 34 lausuntoa.

Valiokuntavastaavana toimi Lauri Kähkönen huhtikuun eduskuntavaaleihin asti. Vaalien jälkeen valiokuntavastaavaksi nousi Kari Rajamäki.

Valiokunnan hyväksymä esitys muutti yhteismetsälain tilintarkastusta koskevia säännöksiä (HE 80/2011 - MmVM 10/2011). Yhteismetsän osakaskunnan tilintarkastukseen sovelletaan jatkossa tilintarkastuslakia. Yhteismetsän erityispiirteisiin liittyvät täydentävät säännökset otetaan yhteismetsälakiin. Tilintarkastaja voidaan jättää valitsematta ja tilintarkastus toimittamatta, jos sekä päättyneellä että sitä välittömästi edeltäneellä tilikaudella yhteismetsän osakaskunnan liikevaihto tai sitä vastaava tuotto ei ole ylittänyt 200 000 euroa. Muutettu laki tuli voimaan vuoden 2012 alusta.

Hyväksytty esitys kumosi vuonna 2006 kasvinsuojeluaineista annetun lain. Uudella lailla toimeenpannaan kasvinsuojeluaineiden kestävää käyttöä koskeva direktiivi (HE 81/2011 - MmVM 9/2011). Direktiivin mukaisesti laissa säädetään kasvinsuojeluaineita koskevasta koulutuksesta ja tutkinnosta, integroidusta torjunnasta, kasvinsuojeluaineiden levitysvälineiden testauksesta, lentolevityskiellosta sekä kasvinsuojeluaineiden kestävä käytön toimintaohjelmasta. Lailla annetaan myös täydentävää kansallista sääntelyä toimivaltaisista viranomaisista, valvonnasta, hallinnollisista pakkokeinoista ja seuraamuksista sekä maksuista ja muutoksenhausta. Muutettu laki astui voimaan 1. tammikuuta 2012.

Puolustusvaliokunta

Valiokunta on antanut 3 mietintöä ja 5 lausuntoa.

Valiokuntavastaava ennen 17.4. vaaleja oli Reijo Laitinen ja vaaleista lähtien Tuula Väättäinen.

Valiokunta antoi mietinnön muun muassa:

Puolustusvoimien ravitsemispalvelujen yhtiöittämisestä (PuVM 1/2011 vp - HE 109/2011 vp).

Valiokunta piti ehdotusta tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena puolustusvoimien kustannustehokkuuden sekä toiminnan ja talouden tasapainottamisen näkökulmasta, mutta edellytti, että puolustusministeriö antaa valiokunnalle suoja-ajan ja siirtymäajan kuluessa vuosittain selvityksen puolustusvoimien ruokahuollon kehittämistä mm. varautumiseen ja huoltovarmuuteen liittyvien kysymysten osalta.

Valiokunta kiinnitti huomiota erityisesti seuraaviin seikkoihin: hallituksen esityksessä ei otettu kantaa perustettavassa yhtiössä sovellettavaan työehtosopimukseen, minkä johdosta työntekijöihin ja palvelussuhteen ehtoihin sovelletaan, mitä laissa tai sen

nojalla säädetään ja määrätään sekä mitä työehtosopimuksessa ja työ sopimuksessa sovitaan; hallituksen esitys oli osittain puutteellisesti valmisteltu mm. työoikeudellisten kysymysten ja sukupuolten välisen tasa-arvon kannalta; puolustusvoimilla on yhtiöittämisen jälkeenkin kokonaisvastuu ravitsemuspalveluista.

Valiokunta antoi lausunnon muun muassa:

Ulkoasiainvaliokunnalle jalkaväkimiinojen käytön, varastoinnin, tuotannon ja siirron kieltämisestä ja niiden hävittämisestä tehdyn yleissopimuksen hyväksymisestä (PuVL 2/2011 vp - HE 15/2011 vp).

Valiokunta katsoi, että Ottawan sopimukseen liittyminen vahvistaisi Suomen ulko- ja turvallisuuspolitiikan johdonmukaisuutta ja totesi jalkaväkimiinojen käyttöön liittyvän sellaisia merkittäviä ihmisoikeus- ja humanitaarisia ongelmia, joiden takia niiden käytön kieltäminen kansainvälisellä sopimuksella on perusteltua. Valiokunta kuitenkin totesi, että sopimukseen liittymisellä on kielteisiä vaikutuksia Suomen alueelliseen puolustuskykyyn ja edellytti, että jalkaväkimiinojen suorituskyvyn korvaamiseen tarkoitetut ohjelmat toteutetaan puolustusmenojen leikkaamiseen kohdistuvista paineista huolimatta.

Ulkoasiainvaliokunnalle Suomen osallistumisesta YK:n UNIFIL-operaatioon Libanonissa (PuVL 5/2011 vp - UTP 16/2011 vp).

Valiokunta piti Suomen osallistumista UNIFIL-operaatioon perusteltuna ja tarpeellisena Suomen perinteisen YK-roolin mukaisesti, mutta huomautti, että riskiarvio oli selvityksessä jäänyt hyvin yleisluonteiseksi ja tehtävän vaativuus sekä mahdollinen määräaikaisuus kokonaan vaille kannanottoa. Puolustusvaliokunta totesi painottaneensa johdonmukaisesti sotilaallisten kriisinhallintaoperaatioiden valmistelun kehittämistarvetta, jotta eduskunnalle voidaan antaa mahdollisimman täsmälliset tiedot suunnitelmista oikeaan aikaan.

Sivistysvaliokunta

Valiokunta on antanut 5 mietintöä ja 11 lausuntoa

Valiokuntavastaava oli Tuula Pelttonen koko vuoden (eli edellisten valtiopäivien loppuun ja taas uusien valtiopäivien alusta).

Valiokunta antoi mietinnön muun muassa:

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi Kotimaisten kielten keskuksesta 8SiVM 4/2011 vp - HE 97/2011 vp).

Esityksessä ehdotetaan uudistettavaksi kokonaisuudessaan Kotimaisten kielten tutkimuskeskusta koskeva laki säätämällä uusi laki Kotimaisten kielten keskuksesta. Ehdotetulla lailla tarkennettaisiin keskuksen tehtäviä, jotta vältettäisiin päällekkäiset tehtävät yliopistojen tutkimustoiminnan kanssa. Mietinnössä oli valiokunnan muutosesitys: " Keskuksen tehtävänä on lisäksi koordinoita saamen kielten, viittomakielten ja romanikielen kielenhuoltoa." sekä kaksi lausumaehdotusta:

1 Eduskunta edellyttää, että hallitus huolehtii kulttuurisen identiteetin perustana olevien suomen ja ruotsin kielten tutkimuksen ja kielenhuollon riittävästä resursoinnista niin, että kansalliskieltemme elinvoimaisuus varmistetaan.

2 Eduskunta edellyttää, että hallitus seuraa lainmuutoksen vaikutuksia saamen kielten, romanikielen ja viittomakielten tutkimukseen ja kielenhuoltoon ja tarvittaessa ryhtyy näiden vähemmistökielten säilymistä turvaaviin toimenpiteisiin. Viittomakielen osalta tulee muiden kielipoliittisten toimenpiteiden ja mahdollisen viittomakielilain valmistelun yhteydessä erityisesti tarkastella, ovatko tämän lainsäädännön yhteydessä toteutetut järjestelyt tarkoituksenmukaisia ja tarvittaessa ryhtyä toimenpiteisiin, joilla viittomakielten asema ja kehittäminen voidaan turvata.

Valiokunta antoi lausunnon muun muassa:

Valiokunta antoi lausunnon Suurelle valiokunnalle Valtioneuvoston selvitys komission tiedonannosta Varhaiskasvatuksella parhaat mahdolliset lähtökohdat lasten tulevaisuudelle (SiVL 1/2011 vp - E 171/2010 vp).

Valiokunta korosti sitä, että on tärkeää kehittää monimuotoisia varhaiskasvatuspalveluja. Valiokunnan mielestä Suomen kannassa tulee korostaa valtioneuvoston esittämää vahvemmin sitä, että varhaiskasvatuksessa keskeistä on lapsen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen ja lapsen oikeuksien näkökulma. Tiedonanto ei tunnista esimerkiksi leikin tärkeyttä ja merkitystä. Lisäksi on tärkeää kehittää yhteistyötä eri nivelvaiheissa (päiväkotit, esiopetus, koulu) ja järjestää hallinto niin, että se tukee tätä jatkumoa. Valiokunta piti olennaisena henkilöstön merkitystä varhaiskasvatuksessa. Lisäksi varhaiskasvatuksen käsiteestä, mitä ikäryhmää ja mitä palveluita varhaiskasvatus koskee vallitsee erilaisia näkemyksiä. Tämä haittaa myös kansainvälistä vertailua.

Valiokunta antoi lausunnon Suurelle valiokunnalle Valtioneuvoston selvitys vihreästä kirjasta audiovisuaalisten teosten verkkolevityksestä Euroopan unionissa: digitaalisten yhtenäismarkkinoiden mahdollisuudet ja haasteet (SiVL 5/2011 vp - E 40/2011 vp) sekä

Valtioneuvoston selvitys komission vihreästä kirjasta Ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun direktiivin uudistaminen (SiVL 7/2011 vp - E 55/2011 vp).

Sosiaali- ja terveysvaliokunta

Valiokunta antoi vuonna 2011 yhteensä 30 mietintöä, joista 12 vuoden 2010 valtiopäivien aikana sekä 18 lausuntoa, joista 3 vuoden 2010 valtiopäivien aikana.

Sd-valiokuntaryhmä jätti kaksi vastalauseita (vp 2010).

Valiokuntaryhmän vastaavana toimi Anneli Kiljunen, joka oli myös 3.5.2011 alkaen valiokunnan varapuheenjohtaja.

Valiokunnan keskeisimpiä asioita olivat

StVM 10/2011 vp - HE 90/2011 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain 6 luvun 1 §:n ja aikuiskoulutustuesta annetun lain 12 §:n muuttamisesta;

Kyseessä oli 100 euron korotus työttömyysturvan peruspäivärahaan ja työmarkkinatukeen. Tämä korotusvaatimus oli puolueemme keskeinen tavoite vaaleissa ja hallitusneuvotteluissa. Peruspäiväraha ja työmarkkinatuki olivat vuosien myötä jääneet selkeästi jälkeen yleisestä ansiokehityksestä ja näiden ensisijaisten etuuksien korotusvaatimus oli erittäin tarpeellinen. Lakimuutoksen yhteydessä korotettiin valtioneuvoston asetuksella myös asumistuen tulorajoja, jotta korotus ei leikkautu pois asumistuen saajilta. Myös tämä oli SDP:lle tärkeä tavoite, samoin kuin jatkossa koko asumistukijärjestelmän kehittäminen. Pidämme lisäksi välttämättömänä, että selvitetään mahdollisuus luopua puolison tulojen tarveharkinnasta työmarkkinatuessa. Jatkossa on tärkeää myös korottaa alimpien äitiys- ja vanhempainpäivärahojen, sairauspäivärahan ja kuntoutusrahan tasoa, jotka tässä yhteydessä jäivät entiselle tasolle.

StVM 7/2011 vp - HE 69/2011 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi toimeentulotuesta annetun lain 9 ja 9 a §:n muuttamisesta;

Kyseessä oli toimeentulotuen perusosan korottaminen 6 prosentilla ja yksinhuoltajalle maksettavan perusosan korottaminen 10 prosentilla. Myös tämä tavoite oli meille keskeinen. Näin haluttiin turvata myös toimeentulotukiasiakkaiden tilanteen tosiasiallinen parantuminen, kun ensisijaisen etuuden korotus leikkaa toimeentulotukea. Jatkossa on olennaista kehittää toimeentulotuen rakennetta ja etenkin sen harkinnanvaraisten osien käytettävyyttä syrjäytymisen ehkäisyn välineenä.

StVM 17/2011 vp - HE 131/2011 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi työttömyysturvalain muuttamisesta ja työttömyys-etuuksien rahoituksesta annetun lain 4 §:n väliaikaisesta muuttamisesta;

Kyseessä oli työttömyysturvalain muutos siten, että lyhennetylle työviikolle lomautetuille maksetaan täyttä työttömyysetuutta lomautuspäiviltä, sovitellun päivärahan työaika- ja nostetaan 80 prosenttiin ja valtio osallistuu lomautusajan päivärahojen rahoitukseen vuosina 2012–2013. Tehdyt muutokset ovat aiempien linjaustemme mukaisia. Edellytimme mm. vastalauseessamme (StVM 45/2010-HE 254/2010) että työaika- ja nostetaan 80 prosenttiin, mikä lisää tasa-arvoa ja eri työntekijäryhmien yhdenvertaista kohtelua.

StVM 16/2011 vp - HE 75/2011 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi sairausvakuutuslain ja työterveyshuoltolain muuttamisesta;

Kyseessä oli sairausvakuutuslain ja työterveyshuoltolain muuttaminen ns. Ahtelan työryhmän sopimuksen mukaisesti siten, että pitkittyvän sairausloman todistuskäytäntöä kehitetään. Sairauspäivärahan maksaminen 90 päivän jälkeen edellyttää lain myötä työterveyshuollon lausuntoa työntekijän jäljellä olevasta työkyvystä sekä työntekijän, työnantajan ja työterveyshuollon yhdessä laatimaa selvitystä työntekijän mahdollisuudesta jatkaa työssä. Lainmuutoksen tarkoituksena on vähentää työkyvyttömyyseläkkeiden alkavuutta ja parantaa työntekijän mahdollisuutta jatkaa työkykynsä mukaisesti työssään.

StVM 1/2011 vp - HE 8/2011 vp Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sairausvakuutuslain 13 luvun 11 §:n väliaikaisesta muuttamisesta;

Kyseessä oli ammattikorkeakouluopiskelijoiden terveydenhuollon kehittämiskokeilu, jossa Ylioppilaiden terveydenhuoltosäätiö YTHS järjestää kahdella kokeilupaikkakunnalla amk-opiskelijoiden terveydenhuollon saaden kustannuksiin korvauksen sairausvakuutuksesta. Ammattiin opiskelevien terveydenhuollon parantaminen on ollut SDP:lle tärkeä tavoite niin toisella kuin korkeasteellakin. Tämä kokeilu lisää opiskelijoiden välistä tasa-arvoa ja turvaa aiempaa paremmiin mahdollisuuksiin saada tarvittaessa hyvää hoitoa ja keskittyä opintoihin täysipainoisesti.

Valiokunnan antamissa lausunnoissa demariryhmä korosti mm. terveyden edistämistä (StVL 5/2011 vp - HE 57/2011 vp, budjetti 2012), peruspalveluiden kehittämistä (StVL 4/2011 - VNS 1/2011 vp, kehykset) ja asumisperusteisen sosiaaliturvan säilyttämisen tärkeyttä (StVL 9 ja 13/2011 vp - U 60/2010 vp).

Talousvaliokunta

Talousvaliokunta antoi 28 mietintöä ja 33 lausuntoa.

Valiokuntavastaavana ja koko valiokunnan puheenjohtajana toimi Jouko Skinnari huhtikuun eduskuntavaaleihin asti. Vaalien jälkeen valiokuntavastaavaksi nousi Sirpa Paatero.

Talousvaliokunnan työssä on ollut esillä muun muassa Euroopan taloustilanne siihen liittyvine vakautustoimenpiteineen, uusiutuvilla energialähteillä tuotetun sähkön tuotantotuesta annetun lain muuttaminen, Finanssivalvonnasta annetun lain muuttaminen, kaivoslaki, päästökauppalaki, ydinpolttoaineen ja radioaktiivisen jätteen huolto sekä jätelaki.

Tilanne rahoitusmarkkinoilla on ollut poikkeuksellinen – erityisesti Euroopassa, jossa Kreikan julkisen talouden tilanne on aiheuttanut todellista epävarmuutta ja muiden euomaiden tukitoimenpiteitä. Ratkaisuvaihtoehtojen luominen ei ole ollut yksiselitteistä, minkä vuoksi asiantuntijoidenkin näkemykset ovat olleet toisistaan eriäviä.

Sd-ryhmä oli mukana kaivoslaista annettavaan mietintöön (TaVM 49/2010 vp) jätetyssä vastalauseessa. Vastalauseessa katsottiin kaivosteollisuuden olevan yksi Suomessa uudelleen kasvavista aloista, jotka tuovat työpaikkoja. Kaivoslain uudistaminen on katsottu olevan tarpeen, mutta esitystä pidettiin uusien malmien etsintää ja nopeaa kaivostoiminnan aloittamista tukemattomina. Samoin esityksessä olisi pitänyt huomioida paremmin lupiin liittyvät tiedossa olevat ongelmat ja karsia tarpeettomat lupahakemukset pois. Esitys ei huomioinut riittävällä tavalla kuntien vaikutusmahdollisuuksia kaivostoimintaa koskevassa päätöksenteossa, vaikka esityksen perusteluissa kyseinen tarve tuotiin esiin.

Talousvaliokunnan mietintö koskien hallituksen esitystä Eurooppapatenttien myöntämisestä (TaVM 51/2010 vp) sisälsi myös vastalauseen, jossa sd-ryhmä oli mukana. Vastalauseessa katsottiin, että esitys oli puutteellinen mm. siksi, että tavoitteena oleva kustannusten alentuminen ei koske kaikkia. Tehtävästä uudistuksesta huolimatta epävirallisten käännosten tarve koskee erityisesti pk-yrittäjiä ja keksijöitä, joiden kustannukset eivät välttämättä kuitenkaan alenisi.

Jätelaista annettavaan lausuntoon (TaVL 30/2010 vp) jätettiin eriävä mielipide, jonka perusteina olivat mm. se, että esillä olleet ehdotukset eivät kaikilta osin kohtele asiakkaita, asiakasryhmiä tai eri alueita tasa-arvoisesti. Samoin eriävässä mielipiteessä haluttiin tuoda esiin se, että kunnan jätehuoltoviranomaisen ei pidä liian ahtaalla lain tulkinnalla rajoittaa yksityisten elinkeinonharjoittajien toimintaa.

Valtioneuvoston kirjelmä luonnoksesta Euroopan rahoitusvakaussäädöksiä koskevan puitesopimuksen muuttamisesta (Euroopan rahoitusvakaussäädös) / Valtioneuvoston kirjelmä luonnoksesta Euroopan vakaussäädöksiä (EVM) koskevan sopimuksen muuttamisesta (Euroopan vakaussäädös) (TaVL 6/2011 vp) –asiasta annettavassa lausunnossa valiokunta katsoi, että EU on pyrkinyt eri tavoin hillitsemään vuonna 2007 alkunsa saanutta finanssikriisiä, sen laukaisemaa talouden taantumaa ja markkinoilla edelleen jatkuvaa epävarmuutta. EU:n järjestelmää on eri tavoin pyritty kehittämään siten, että jatkossa vastaavat kriisit kyettäisiin välttämään tai ainakin riittävän ajoissa ennakoimaan ja näin hillitsemään niiden vaikutuksia. Ehdotukset ERVV- ja EVM-sopimusten muuttamisesta on katsottu olevan osa näitä vakautustoimia. Suomen ja erityisesti SDP:n edellyttämät vakuudet ovat olleet esillä huomionarvoisesti.

ERVV –sopimus nousi esiin myös hallituksen esityksessä eduskunnalle Belgian, Saksan, Viron, Irlannin, Kreikan, Espanjan, Ranskan, Italian, Kyproksen, Luxemburgin, Maltan, Alankomaiden, Itävallan, Portugalin, Slovenian, Slovakian, Suomen ja Euroopan rahoitusvakaussäädöksen välisen ERVV-puitesopimuksen muuttamista koskevan sopimuksen hyväksymisestä sekä laiksi sen lainsäädännön alaan kuuluvien määräysten hyväksymisestä ja laiksi Euroopan rahoitusvakaussäädökselle annettavista valtiontakauksista annetun lain 2 §:n muuttamisesta, mistä valiokunta antoi lausunnon (TaVL 9/2011 vp). Valiokunta totesi lausunnossaan, että jotta ERVV:n 440 miljardin euron suuruinen lainakapasiteetti voidaan ottaa täysimääräisesti käyttöön, tulee takausten kokonaismäärä nostaa 440 miljardista eurosta 780 miljardiin euroon. Näin kasvatettiin ylitakausta, jolla voidaan turvata ERVV:n lainansaanti koko 440 miljardin euron määrälle parhaimmalla luottoluokituksella.

Talousvaliokunnan lausunto koskien (TaVL 20/2011 vp) Valtioneuvoston kirjelmää ehdotuksesta Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi (rikkidirektiivi). Talousvaliokunta katsoi lausunnossaan, että sääntelyn taustalla olevat tavoitteet ovat kannatettavia. Valiokunta piti myös perusteltuna, että kaikki päästöt tuottavat sektorit kantavat osaltaan vastuun päästöjen vähentämisestä. Valiokunta tosin kyseenalaisti, tullaanko asetetut tavoitteet esitetyin keinoin saavuttamaan. Samoin valiokunta esitti huolensa siitä, että Suomen osalta saavutettavat hyödyt uhkaavat jäädä huomattavasti kustannuksia vähäisemmiksi.

Lausunto annettiin myös koskien Valtioneuvoston kirjelmää ehdotuksesta neuvoston direktiiviksi yhteisestä finanssitransaktioverojärjestelmästä (TaVL 24/2011 vp). Valiokunta katsoi, että on oikeudenmukaista, kun finanssialan riskeistä syntyvien kustannusten taakkaa kantaa ala itse. Valiokunta piti kohtuullisena, että riskien ottajat osallistuvat myös mahdollisesti syntyvien tappioiden kattamiseen. Valiokunta ilmaisi kuitenkin huolensa siitä, kuinka tehokkaasti ehdotetulla sääntelyllä kyetään vastaamaan tavoitteisiin ja siitä, kuinka transaktioihin kohdistuva verotus saattaa monella tapaa vääristää markkinoita ilman, että asetetut tavoitteet toteutuvat.

Valiokunta antoi lausunnon Valtioneuvoston selvityksestä Euroopan rahoitusvakaussäädöksen käytön suuntaviivoista (TaVL 27/2011 vp). Talousvaliokunnalla ei ollut suuntaviivojen peruserätyksiä osalta huomautettavaa, vaikka lisäselvitystarpeita tuotiinkin esiin. Lausunnossaan valiokunta katsoo, että markkinatilanne saattaa kehittyä nopeastikin suuntaan, jossa ERVV:n kokonaiskapasiteetti osoittautuu riittämättömäksi.

Valtioneuvosto antoi selvityksen sopimuksesta talousunionin vahvistamisesta, johon talousvaliokunta antoi lausunnon (TaVL 28/2011 vp). Valiokunta piti Suomen kannalta tärkeänä, että uusi sääntely turvaa mahdollisuuden reagoida myös taloutemme jyrkkiin muutoksiin, epäsymmetrisiin talouden taantumisiin ja lamoihin. Taloutemme tuotantorakenne ja sen suuri vientiriippuvuus voivat johtaa tilanteeseen, jossa Suomen talous ajautuu muusta EU-alueesta poiketen jyrkkään laskuun. Valiokunta korosti, että kriisistä ulospääsyn ja tulevan talousvakauden olennaisena edellytyksenä on kilpailukyvyyn parantaminen. Tähän liittyvät kirjaukset jäivät valiokunnan katsannon mukaan valitettavan yleiselle tasolle. Valiokuntaryhmän vastaavana toimi Jouko Skinnari, joka oli myös koko valiokunnan puheenjohtaja.

Tulevaisuusvaliokunta

Valiokunta antoi neljä lausuntoa ja yhden mietinnön.

Valiokuntavastaavana toimi Päivi Lipponen, joka nousi koko valiokunnan puheenjohtajaksi huhtikuun eduskuntavaalien jälkeen.

Tulevaisuusvaliokunnan antamat lausunnot olivat:

1. TuVL 5/2010 vp

Valtioneuvoston selonteko: Tuottava ja uudistuva Suomi — Digitaalinen agenda vuosille 2011—2020.

2. TuVL 1/2011 vp

Hallituksen toimenpidekertomus vuodelta 2010.

3. TuVL 2/2011 vp

Valtioneuvoston kirjelmä komission tiedonannosta (Eurooppa 2020 -strategiaa tukeva talousarvio) ja ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (monivuotinen rahoituskehys 2014—2020), ehdotuksesta neuvoston päätökseksi (omat varat), ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (omien varojen päätöksen soveltaminen), ehdotuksesta neuvoston asetukseksi (omien varojen käyttöön asettaminen) sekä luonnoksesta Euroopan parlamentin, neuvoston ja komission väliseksi toimielinten sopimukseksi (toimielinten talousarvioyhteistyö).

4. TuVL 3/2011 vp

Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2012.

Valtioneuvoston selonteko valtiontalouden tarkistetuista kehyksistä vuosille 2012—2015.

Tulevaisuusvaliokunnan antama mietintö oli:

TuVM 1/2010 vp; Valtioneuvoston tulevaisuusselonteko ilmastoja energiapolitiikasta: kohti vähäpäästöistä Suomea.

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta

Valiokunta on antanut 4 mietintöä ja 9 lausuntoa.

SD-valiokuntaryhmä ei jättänyt yhtään mietintövastalauseetta tai eriävää mielipidettä.

Valiokuntavastaava vaaleihin asti Jukka Gustafsson, ja vaalien jälkeen Tarja Filatov.

TyVM 4/2011 vp — HE 104/2011 vp laeiksi työsopimuslain 2 luvun 6 ja 9 §:n sekä lähetetyistä työntekijöistä annetun lain muuttamisesta. Esityksessä ehdotettiin lisättäväksi työsopimuslakiin vuokratyödirektiivin täytäntöön panemiseksi tarvittavat säännökset. Työsopimuslakiin ehdotettiin kirjattavaksi säännös vuokratyöntekijöiden työehtojen määräytymisestä niissä tilanteissa, joissa ei ole löydettävissä joko työvoiman vuokrausyritystä tai käyttäjäyritystä sitovaa työehtosopimusta. Lisäksi ehdotettiin säädettäväksi käyttäjäyrityksen velvoitteesta tiedottaa vuokratyöntekijöille käyttäjäyrityksessä avoimena olevista työpaikoista samalla tavoin kuin käyttäjäyrityksen omille työntekijöille tiedotetaan. Edellisten lisäksi valiokunta ehdotti työsopimuslakiin lisättäväksi myös ohjaavasäännös käyttäjäyrityksen velvollisuudesta tarjota vuokratyöntekijöille mahdollisuus käyttää sellaisia muita kuin työsuhde-eduiksi katsottavia palveluja ja järjestelyjä, joita yritys tarjoaa omille työntekijöilleen. Lähetetyt vuokratyöntekijät saatettiin näin työehtojen määräytymisessä samaan asemaan palkattujen vuokratyöntekijöiden kanssa. SD-valiokuntaryhmä katsoi, että tavoite vuokratyöntekijöiden yhdenvertaisen kohtelun ja yritysten tasavertaisen kilpailuaseman edistämiseksi saavutettiin.

Ympäristövaliokunta

Valiokunta on antanut yhden mietinnön ja 14 lausuntoa. Valiokuntavastaavana sekä koko valiokunnan varapuheenjohtajana toimi Susanna Huovinen vaalikauden 2011 loppuun. Uusien valtiopäivien alusta valiokuntavastaavana sekä valiokunnan varapuheenjohtajana aloitti Rakel Hiltunen.

Valiokunta antoi seuraavan mietinnön:

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi jätelain ja eräiden muiden lakien muuttamisesta
(YmVM 1/2011 vp – HE 29/2011 vp)

Esityksessä ehdotettiin muutettavaksi jätelakia, kemikaalilakia, ympäristönsuojelulakia ja rikoslakia siten, että niissä säädettäisiin metallisen elohopean ja tiettyjen elohopeayhdisteiden ja -seosten viennin kieltämisestä sekä metallisen elohopean turvallisesta varastoinnista annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen täytäntöönpanon edellyttämistä toimista, kuten valvontavi-

ranomaisista, toimivaltaisesta viranomaisesta ja asetuksen velvoitteiden rikkomisesta aiheutuvista rangaistuksista. Lisäksi kemi-kaalilakiin ja rikoslakiin tehtäisiin teknisluonteisia tarkistuksia.

Valiokunta päätyi hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella pitämään esitystä tarpeellisenä ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puolsi lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Valiokunta antoi lausunnon muun muassa:

Valiokunta antoi lausunnon Suurelle valiokunnalle Valtioneuvoston kirjelmästä ehdotukseksi Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi energiatehokkuudesta (energiatehokkuusdirektiivi) (YmVL 3/2011 vp – U 25/2011 vp).

Komissio antoi 22 päivänä kesäkuuta 2011 ehdotuksen Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiiviksi energiatehokkuudesta ja direktiivien 2004/8/EY ja 2006/32/EY kumoamisesta (KOM(2011) 370 lopullinen). Ehdotuksen taustalla on komission maaliskuussa 2011 julkaisema Energiatehokkuussuunnitelma 2011. Direktiiviehdotuksen tavoitteena on edesauttaa EU:n vuodelle 2020 asettaman 20 prosentin energiansäästötavoitteen saavuttamista. Komission viimeisten arvioiden mukaan EU on saavuttamassa vain puolet vuoden 2020 tavoitteestaan. Direktiiviehdotus sisältää sekä yksittäisiä toimenpiteitä että laajoja toimenpideohjelmia, joiden avulla on tarkoitus tehostaa energiatehokkuutta jäsenvaltioissa.

Keskeisiä ovat ehdotetun direktiivin 4 ja 5 artikloissa esitetyt julkista sektoria koskevat velvoitteet. Julkisen sektorin omistamia rakennuksia on vuosittain peruskorjattava 3 prosentin osuutta vastaava rakennuspinta-ala. Tämä peruskorjausvelvoite kohdistuu niihin julkisen sektorin omistamiin rakennuksiin, joiden kokonaishyötypinta-ala on suurempi kuin 250 m² ja jotka eivät täytä kansallisia energiatehokkuuden minimivaatimuksia.

Merkittävä on myös energiayhtiöille luotava energiatehokkuusvelvoitejärjestelmä, mistä säädettäisiin 6 artiklassa. Järjestelmän puitteissa yhtiöt veloitetaan toteuttamaan energiatehokkuustoimia, jotka johtavat energian loppukäytön tai primäärienergian kulutuksena laskettuna energiansäästön määrään, joka vastaa 1,5 prosentin osuutta kyseisen energiayhtiön edellisenä vuonna myymästä energiamäärästä.

Valiokunta pitää lähtökohtaisesti tärkeänä, että energiatehokkuuden parantamista edellytetään uudisrakentamisen ohella myös korjausrakentamisessa, sillä uudisrakentamisen kautta on mahdollista vaikuttaa vain marginaaliseen osaan rakennuskantaa. Olennaista on varmistaa, että korjausrakentamiseen liittyvä energiatehokkuuspotentiaali ei jää hyödyntämättä silloin, kun korjausrakentamiseen on muutoin perusteltua ryhtyä. Valiokunta korostaa erityisesti myös tarvetta ekotehokkaan rakentamisen osallisuuden ylläpitämiseen ja jatkuvaan kehittämiseen koulutuksella, neuvonnalla ja viestinnällä. Intressitahoista riippumaton, asiantunteva neuvonta on kustannustehokas tapa toteuttaa käytännössä tehokkaasti näitä tavoitteita. Valiokunta toteaa, että Rakennetun omaisuuden tila 2011 -raportissa [ROTI on rakennetun omaisuuden tilan ja kehityksen arviointia varten kehitetty järjestelmä, jonka pohjana on valtioneuvoston vuonna 2003 vahvistama rakennuspoliittinen ohjelma. 2011 on 3. raportti.] arvioidaan rakennuskantamme arvoksi 360 miljardia euroa ja korjausvelaksi [Korjausvelka on laskennallinen luku, joka kuvaa sitä, kuinka paljon rakenteisiin on jäänyt investoimatta menneinä vuosina, jotta ne olisivat edelleen käytön kannalta hyvässä kunnossa. Korjausvelka määritetään esimerkiksi pitoajan kautta lasketuksi jäännösarvoksi siltä osin kuin se alittaa 70 tai 80 prosenttia jälleenhankintahinnasta.] 30-50 miljardia euroa. Raportissa korostetaan, että tiukempi energiatehokkuustaso edellyttää myös panostuksia kosteudenhallintaan, jottei syntyisi kosteus- ja homeongelmien riskejä. Valiokunta katsoo, että tarve kansallisten olosuhteiden huomioimiseen johtaa tältäkin osin siihen, että sääntelyn tavoitteet saavutetaan tehokkaimmin kansallisella lainsäädännöllä toissijaisuusperiaatteen mukaisesti.

Toissijaisuusperiaatteen mukaan EU-tason sääntelyn on oltava tarkoituksenmukaista ja tehokasta. Sääntelyn tulee olla sellaista, jota jäsenvaltiot tai paikalliset ja alueviranomaiset eivät voi tehokkaasti säädellä. Energiatehokkuustavoitteita voi toteuttaa niin monin toimenpitein, ettei ole syytä rajata kysymykseen tulevia ja säätää pakottavasti tiettyjen toimenpiteiden tekemisestä EU-tasolla. Erityisesti voimalaitosten sijoittamista koskeva sääntely soveltuu luonteeltaan parhaiten alueellisella tai seudullisella tasolla ratkaistavaksi. Valiokunta tukee direktiiviehdotuksen tavoitteita, mutta pitää välttämättömänä, että sääntelytavat jäävät jäsenvaltioiden päätettäväksi. Ehdotettu joustamaton sääntelytapa on ristiriidassa myös kustannustehokkuusperiaatteen kanssa ja voi siten johtaa koko direktiivin tavoitteiden vastaiseen lopputulokseen. Erityisesti artiklaa 10 on ehdotetussa muodossaan pidettävä toissijaisuusperiaatteen vastaisena.

Valiokunta edellyttää, että valtioneuvosto informoi eduskuntaa ehdotuksen käsittelystä. Valiokunta ottaa tarvittaessa myöhemmin yksityiskohtaisemmin kantaa direktiiviehdotuksen yksityiskohtiin.

RYHMÄTOIMISTON HENKILÖKUNTA

Ryhmätoimistossa työskentelivät pääsihteeri Jyrki Konola, talouspoliittinen sihteeri Tapio Hellsten, , tiedotussihteeri Leila Vasama, viestintäsihteeri Marja-Liisa Aronen ja johdon assistentti Rita Svento. Annika Juurikko oli vanhempainvapaalla.

Kesällä jäi eläkkeelle yli 30 vuotta ryhmätoimistossa työskennellyt toimistosihteeri Leena Nivalainen ja syksyllä pääsihteeri Sisko Seppä siirtyi Raha-automaattiyhdistykseen.

RYHMÄN INFORMAATIO JA TILAISUUDET

Lehti-ilmoitukset: Ryhmä julkaisi useita lehti-ilmoituksia. Ilmoitukset tehtiin ryhmätoimistossa ja ryhmätoimisto avusti myös yksittäisten kansanedustajien ilmoitusten tekemisessä.

TILAISUUDET

Kansalaisinfo: Kansalaisinfossa järjestettiin ajankohtaisiin asioihin liittyviä avoimia tilaisuuksia. Vetäjinä tilaisuuksissa toimivat sd-kansanedustajat.

Tiedotustilaisuuksia, tutustumiskäyntejä: Totuttuun tapaan torstai-illat on varattu ryhmän tutustumiskäynteihin eri yrityksissä ja yhteisöissä. Perjantainaamut on varattu eri yhtiöiden ja yhteisöjen järjestämiin tiedotustilaisuuksiin sos.dem. kansanedustajille. Perjantain aamukahvitilaisuudet pidettiin ryhmähuoneessa.

Työvaliokunnan, ministeriryhmän ja puoluejohdon kesäkokous pidettiin Rovaniemellä 15. – 16.8.2011.

Eduskuntaryhmän kesäkokous pidettiin Porissa 25. – 26.8.2011.

Eduskunnan avoimet ovet 19.9.: ryhmä osallistui eduskunnan avointen ovien päivään valtiosalissa, jossa edustajamme olivat sd-ryhmän infopisteessä vastaamassa kansalaisten kysymyksiin.

Ryhmän järjestämiä juhlatilaisuuksia: Vaalikauden 2007-2010 päättäjäiset järjestettiin Ravintola Bottan Juhlasalissa 9.3.2011. Tilaisuuteen oli kutsuttu myös puoluetoimiston ja sisarjärjestöjen henkilökunnat. Ohjelmatarjonta oli runsasta; Tanssii tähtien kanssa –ohjelmaan upeat näytteet tanssitaidoistaan antoivat Susanna Huovinen, Matti Saarinen, Katja Taimela, Raimo Piirainen, Sirpa Paatero ja Tero Rönni. Meksikon pikajunaa vauhdittivat laululla Tuula Peltonen, rosvoina Eero Heinäluoma ja Antti Vuolanne sekä matkustajina Pauliina Viitamies, Johanna Ojala-Niemelä ja hidalgona Reijo Kallio. Avustajat olivat järjestäneet mielenkiintoisen ja hauskan väittelykilpailun edustajillemme. Pois lähteville edustajillemme sekä eläkkeellä jäävälle ryhmätoimiston Leena Nivalaiselle ryhmä lahjoitti hauskojen puheiden kera SDP:n Reino-tossut.

Perinteinen glögitilaisuus järjestettiin 15.12. uudessa tilavassa ryhmähuoneessa vapaan keskustelun ja omaehtoisen esiintymisen eli karaokelaulannan merkeissä. Kutsuttuina olivat niin median edustajat kuin oma väkikin sekä ministerien erityisavustajat ja sihteerit.

AVUSTAJAT

Perjantaisin pääsihteeri ja avustajakoordinaattorit pitävät yhteisen infotilaisuuden kaikille avustajille. Infossa läpikäydään ajankohtaiset asiat torstain ryhmäkokouksesta ja luodaan katsaus tulevan viikon ohjelmaan. Avustajakoordinaattoreina toimivat vuoden aikana Terhi Salonen ja Riikka Keskitalo. Terhin ja Riikan tehtävät siirtyivät syksyllä uusille avustajakoordinaattoreille Emmi Laaksoselle ja Ari Reunaselle.

Vuoden aikana avustajat järjestivät keväällä koulutustilaisuuden, jossa kansanedustaja Merja Mäkisalo-Ropponen koulutti avustajia työhyvinvoinnissa. Koulutus oli erittäin onnistunut ja sitä päätettiin jatkaa myös tulevaisuudessa. Avustajaryhmä kävi syksyllä vierailulla PAM:ssa sekä järjesti yhteisiä tilaisuuksia. Avustajat olivat myös asunto- ja viestintäministeri Krista Kiurun vieraina Smolnassa.

LIITTEET

31.12.2011 RYHMÄN JÄSENTEN HALLINTONEUVOSTOJÄSENYYDET JA NIIHIN VERRATTAVAT LUOTTAMUSTEHTÄVÄT (Ryhmän valitsemia)

Sos.dem.kansanedustajat:

Backman Jouni
Eloranta Eeva-Johanna
Feldt-Ranta Maarit
Filatov Tarja
Hiltunen Rakel
Huovinen Susanna
Jungner Mikael
Kantola Ilkka

Suomen Pankki, pankkivaltuusto
Kelan valtuutetut (varajäsen)
YLE:n hallintoneuvosto
Fortum Oyj, YLE:n hallintoneuvosto
Kuntaliiton hallitus (pj.)
Itella Oyj:n hallintoneuvosto, UPI:n neuvottelukunta (vpj.)
SDP:n puoluesihteerin
YLE:n hallintoneuvosto

Karhu Saara	Alko Oyj
Kari Mika	-
Kiljunen Anneli	Kelan valtuutetut (pj.)
Koskinen Johannes	Finnvera Oyj:n hallintoneuvosto (pj.)
Kumpula-Natri Miapetra	Neste Oilin neuvottelukunta
Kuusisto Merja	Kelan valtuutetut (varajäsen)
Kymäläinen Suna	-
Kärnä Jukka	Tradeka hallintoneuvosto
Lindtman Antti	-
Lipponen Päivi	YLE:n hallintoneuvosto
Myller Riitta	-
Mäkisalo-Ropponen Merja	-
Ojala-Niemelä Johanna	Kemijoki Oyj:n hallintoneuvosto, 4H hallitus
Paasio Heli	Alko Oyj
Paatero Sirpa	Veikkaus Oyj, TUL (pj.), SLU (vpj.)
Peltonen Tuula	Pip. tark.kom., P kultt.rahasto
Piirainen Raimo	VAPU Oyj:n hallintoneuvosto, SP:n tilintarkastaja
Rajamäki Kari	Kelan valtuutetut
Saarinen Matti	Veikkaus Oyj (vpj.)
Salonen Kristiina	Kelan valtuutetut
Skinnari Jouko	YLE:n hallintoneuvosto, Teollisuussijoitus neuvottelukunta
Taimela Katja	-
Tainio Hanna	-
Tuppurainen Tytti	Luonnonvarainneuvosto
Viitamies Pauliina	Alko, Kelan valtuutetut (varajäsen)
Viitanen Pia	Suomen Pankki, pankkivaltuutetut
Väätäinen Tuula	Veikkaus Oyj, Kelan tilintarkastaja

Puhemiehellä ja ministereillä ei ole hallintoneuvostojäsenyyksiä.

RYHMÄN JÄSENTEN EDUSKUNNAN VALIOKUNTAJÄSENYYDET SEKÄ MUIDEN ELINTEN KOTIMAISET JA KANSAINVÄLISET SOS. DEM. JÄSENYYDET

Puhemiesneuvoston sd-jäsenet

Eero Heinäluoma
Tarja Filatov
Johannes Koskinen
Miapetra Kumpula-Natri
Päivi Lipponen

Kansliatoimikunnan sd-jäsenet

Eero Heinäluoma
Jouni Backman

EDUSKUNNAN VALIOKUNTIEN SOS. DEM. JÄSENET

(Varsinaiset jäsenet / varajäsenet)

Suuri valiokunta (6 / 3)

Kumpula-Natri Miapetra, pj.	
Huovinen Susanna	
Myller Riitta	
Skinnari Jouko	Jungner Mikael
Tuppurainen Tytti	Koskinen Johannes
Viitanen Pia	Tainio Hanna

Perustuslakivaliokunta (4 / 2)

Koskinen Johannes, pj.	
Feldt-Ranta Maarit	
Filatov Tarja	Kari Mika
Kantola Ilkka	Ojala-Niemelä Johanna

Ulkoasiainvaliokunta (4 / 2)

Backman Jouni, vast.	
Kantola Ilkka	
Karhu Saara	Huovinen Susanna
Koskinen Johannes	Paasio Heli

Valtiovarainvaliokunta (5 / 4)

Rajamäki Kari, vast.	
Paasio Heli	Myller Riitta
Saarinen Matti	Paatero Sirpa
Skinnari Jouko	Piirainen Raimo
Viitanen Pia	Väätäinen Tuula

VaV:n jaostot:

HALLINTO- JA TURVALLISUUSJAOSTO

Tuula Väätäinen, vast.
Kari Rajamäki
Raimo Piirainen (lisäj.)

VEROJAOSTO

Heli Paasio, vast.
Pia Viitanen
SIVISTYS- JA TIEDEJAOSTO
Matti Saarinen, vast.
Heli Paasio

MAATALOUSJAOSTO

Raimo Piirainen, vast.
Sirpa Paatero

LIIKENNEJAOSTO

Kari Rajamäki, pj.
Matti Saarinen

TYÖ- JA ELINKEINOJAOSTO

Jouko Skinnari, pj.
Sirpa Paatero
Kari Rajamäki (lisäj.)
KUNTA- JA TERVEYSJAOSTO
Riitta Myller, vastaava
Jouko Skinnari
Pia Viitanen (lisäj.)

ASUNTO- JA YMPÄRISTÖJAOSTO

Riitta Myller, vast.
Tuula Väättäinen

Tarkastusvaliokunta (2 / 2)

Paasio Heli, vpj. Tainio Hanna
Saarinen Matti Taimela Katja

Hallintovaliokunta (4 / 2)

Feldt-Ranta Maarit , vpj.
Hiltunen Rakel
Kari Mika Ojala-Niemelä Johanna
Lindtman Antti Viitamies Pauliina

Lakivaliokunta (4 / 2)

Ojala-Niemelä Johanna, vast.
Kymäläinen Suna
Lindtman Antti Kari Mika
Salonen Kristiina Piirainen Raimo

Liikenne- ja viestintävaliokunta (4 / 2)

Piirainen Raimo, vast.
Kuusisto Merja
Kymäläinen Suna Jungner Mikael
Ojala-Niemelä Johanna Karhu Saara

Maa- ja metsätalousvaliokunta (3 / 2)

Rajamäki Kari, vast.
Taimela Katja Eloranta Eeva-Johanna
Tuppurainen Tytti Piirainen Raimo

Puolustusvaliokunta (4 / 2)

Väättäinen Tuula , vast.
Kari Mika
Peltonen Tuula Karhu Saara
Viitamies Pauliina Kärnä Jukka

Sivistysvaliokunta (4 / 2)

Peltonen Tuula, vast.
Eloranta Eeva-Johanna
Kiljunen Anneli Kymäläinen Suna
Viitamies Pauliina Mäkisalo-Ropponen M.

Sosiaali- ja terveysvaliokunta (4 / 2)

Kiljunen Anneli, vpj.
Kuusisto Merja
Mäkisalo-Ropponen M. Salonen Kristiina
Tainio Hanna Viitamies Pauliina

Talousvaliokunta (4 / 2)

Paatero Sirpa, vast.
Kumpula-Natri Miapetra
Kärnä Jukka Saarinen Matti
Lipponen Päivi Skinnari Jouko

Tulevaisuusvaliokunta (3 / 2)

Lipponen Päivi, pj.
Jungner Mikael Backman Jouni
Karhu Saara Lindtman Antti

Työelämä- ja tasa-arvovaliokunta (4 / 2)

Filatov Tarja, pj.
Mäkisalo-Ropponen Merja
Salonen Kristiina Kärnä Jukka
Taimela Katja Tainio Hanna

Ympäristövaliokunta (4 / 2)

Hiltunen Rakel, vpj.
Eloranta Eeva-Johanna
Kärnä Jukka Huovinen Susanna
Paatero Sirpa Kuusisto Merja

MUIDEN TOIMIELINTEN SD-JÄSENET

Eduskunnan pankkivaltuusto

Backman Jouni
Viitanen Pia

Valtion vakuusrahaston valtuusto

Saarinen Matti, pj.
Hellsten Tapio

Suomen Pankki tilintarkastajat (1 / 1)

Paasio Heli Piirainen Raimo

KELA:n valtuutetut (3 / 3)

Kiljunen Anneli , vpj.
Rajamäki Kari Eloranta Eeva-J.
Salonen Kristiina Kuusisto Merja
Viitamies Pauliina

YLEISRADIO hallintoneuvosto

Feldt-Ranta Maarit
Filatov Tarja
Kantola Ilkka
Lipponen Päivi
Skinnari Jouko

Eduskunnan kirjaston hallitus

Kantola Ilkka, vpj.

Eduskunnan tilintarkastajat

jäsenet vaihtuvat vuoden 2012 alussa
Kallio Reijo (pj.) 26.11.2009 ->
Koskinen Marjaana (varaj.) 1.1.2008 ->

Ulkopoliittisen instituutin neuvottelukunta

Huovinen Susanna, vpj.

Kansainvälisten asiain foorumi

Heinäluoma Eero, puhemies
Filatov Tarja
Huovinen Susanna
Koskinen Johannes
Kumpula-Natri Miapetra
Lipponen Päivi

KANSAINVÄLISTEN TOIMIELINTEN SD-JÄSENET

Pohjoismaiden neuvoston Suomen valtuuskunta (4 / 4)

Feldt-Ranta Maarit , vpj. Kumpula-Natri M
Eloranta Eeva-Johanna Kärnä Jukka
Kymäläinen Suna Ojala-Niemelä J
Peltonen Tuula Viitamies Pauliina

Euroopan neuvosto (1 / 2)

Huovinen Susanna, pj. Myller Riitta
Skinnari Jouko

ETYJ:n parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta (2 / 1)

Karhu Saara
Koskinen Johannes Peltonen Tuula

Aasian ja Euroopan parlamentaarisen kokouksen Suomen valtuuskunta

Lipponen Päivi

Arktisen alueen parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

Ojala-Niemelä Johanna, vpj.
Skinnari Jouko

Itämeren parlamentaarikkokonferenssin Suomen valtuuskunta

Huovinen Susanna, pj.

Pohjois-Atlantin liiton parlamentaarisen yleiskokouksen Suomen valtuuskunta

Heinäluoma Eero

Välimeri-unionin parlamentaarinen

yleiskokous (1 / 1)

Kantola Ilkka

Paasio Heli

Parlamenttienvälinen liitto IPU, Suomen ryhmän johtokunta

Karhu Saara

MUITA SD-JÄSENYYKSIÄ

Eduskunnan työsuojelutoimikunnan työnantajaa edustava kansanedustajajäsen vaalikaudelle 2011-15

Jukka Kärnä

Arkadia-seuran johtokunta (1 / 1)

Myller Riitta

Filatov Tarja

Eduskunnan rakennustoimikunta

Koskinen Johannes

Ryhmän työsuojeluvastaavat

Kantola Ilkka

Mäkisalo-Ropponen Merja

Suomen Teollisuussijoitus Oy:n sijoitusneuvosto

Skinnari Jouko

Tarkastusviraston neuvottelukunta

Paasio Heli

Saarinen Matti

Valtakunnallinen etnisten suhteiden neuvottelukunta (2 / 2)

Feldt-Ranta Maarit

Nasima Razmyar

Kantola Ilkka

Sodhi Ranbir

Ulkopoliittisen Instituutin (UPI) neuvottelukunta

Susanna Huovinen

STETE:n puheenjohtajisto

Tuula Pelttonen